Súd:	Okresný súd Zvolen
Spisová značka:	18C/26/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6724201667
Dátum vydania rozhodnutia:	05. 11. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Janette Nôtová
ECLI:	ECLI:SK:OSZV:2024:6724201667.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Zvolen samosudkyňou Mgr. Janette Nôtovou, v občianskoprávnom spore žalobcu: A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. D. XXXX/XX, XXX XX E., občan SR, zast.: Advokátska kancelária BUGRI s. r. o., IČO: 56 434 995, so sídlom Námestie SNP 14/23, 960 01 Zvolen, proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, IČO: 00 151 866 so sídlom Pribinova 2, 812 72 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, o zaplatenie 4.342,89 Eur, takto

r o z h o d o l :

I/ Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 4.342,89 Eur v lehote do 3 (troch) dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II/ Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 % v lehote do 3 (troch) dní od právoplatnosti uznesenia súdu o ich výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca podal na tunajšom súde dňa 09. 04. 2024 žalobu, ktorou sa domáhal voči žalovanému náhrady škody spôsobenej porušením práva Európskej únie z dôvodu nesprávnej resp. neúplnej transpozície smernice Európskeho parlamentu a rady č. 2003/88/ES zo dňa 04. 11. 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, konkrétne do zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, za ktorú zodpovedá žalovaný na princípe absolútnej objektívnej zodpovednosti. Žalobca uviedol, že je príslušníkom hasičského a záchranného zboru od 01. 04. 2021, vykonáva štátnu službu na Hasičskej stanici vo E. v služobnom pomere v súlade so zákonom č. 315/2001 Z. z.. Služobný čas príslušníka HaZZ je rozvrhnutý nerovnomerne tak, že pracovný čas sa skladá z výkonu služby a určenej služobnej pohotovosti. Do konca roku 2021 boli pracovné zmeny rozvrhnuté na 17-hodinový výkon služby, po ktorom nasledovala určená 7-hodinová služobná pohotovosť na pracovisku, od 01. 01. 2022 sú pracovné zmeny rozvrhnuté na 16- hodinový výkon služby, po ktorom nasleduje určená 8-hodinová služobná pohotovosť na pracovisku, t. j. v rámci jednej pracovnej smeny strávi na pracovisku sústavne 24 hod. Okrem určenej pohotovosti mu ako hasičovi môže byť (a aj pravidelne býva) nariadená služobná pohotovosť mimo rozvrhnutia služobného času v zmysle § 92 ods. 2 ZoHaZZ (ďalej aj „nariadená služobná pohotovosť“). Obe služobné pohotovosti, či už určená služobná pohotovosť podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ, rovnako ako ani nariadená služobná pohotovosť podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ, sa nezapočítavajú do pracovného času, na výplatnej páske za príslušný kalendárny mesiac je uvedený len súhrnný počet odpracovaných hodín služobnej pohotovosti. Za vykonávanie určenej služobnej pohotovosti je hasič odmeňovaný za každú hodinu pohotovosti peňažnou náhradou vo výške 15% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu (ak je služobná pohotovosť vykonávaná v bežný služobný deň), resp. peňažnou náhradou vo výške 30% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak je služobná pohotovosť vykonávaná v deň služobného pokoja (v deň štátneho sviatku) – viď § 122 ods. 1 ZoHaZZ. Služobná pohotovosť je rozdelená na aktívnu časť (práca nadčas) a neaktívnu časť. Služobná pohotovosť je určovaná na čas nočných hodín. Do konca roka 2021 (v

čase rozvrhu pracovných zmien 17/7) boli služobné pohotovosti vykonávané v čase 22:30 – 05:30 hod., od začiatku roka 2022 (pri rozvrhu pracovných zmien 16/8) sú služobné pohotovosti vykonávané v čase 22:00 – 06:00 hod. V prípade vyhlásenia poplachu počas služobnej pohotovosti, kedy sú ako hasiči vysielaní na zásah, sa služobná pohotovosť mení na prácu nadčas. Takto sa striedajú 3 hasičské smeny, t. j. každý tretí deň každá pracovná smena odslúži 24 hod a následne je 2 dni voľna. Mesačne každá hasičská smena odslúži 10 až 11 pracovných smien, v službe strávi bežne 240 až 264 hodín mesačne. Do tohto času však nie sú zahrnuté hodiny nadčasov. Vzhľadom na uvedené, služobný čas hasiča je rozdelený tak, že každý hasič v zmenovej službe má za rok (365 dní), pri naplánovanej 24 hodinovej službe na každý tretí deň, odpracovať 121,67 zmenových služieb (365 dní / 3 zmeny). Ročne je to teda priemerne 2.920 odpracovaných hodín (121,67 zmenových služieb x 24 hodinová služba). V žalovanom období apríl 2021 – február 2024 vrátane, len v rámci samotnej určenej služobnej pohotovosti žalobca odpracoval spolu 1809,50 hodín určenej služobnej pohotovosti, celkovo odpracoval spolu 2031,29 hodín služobnej pohotovosti (určenej 1809,50 hodín + nariadenej 221,79 hodín), pričom žiadna z týchto odpracovaných hodín služobnej pohotovosti mu nebola započítaná do pracovného času. Za žalované obdobie roku 2021 bola služobná pohotovosť určená podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ a nariadená podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ v rozsahu 446,75 hodín, spolu s ďalším služobným časom je to 1954,78 hodín, v priemere pripadá 39,29 pracovných týždňov, za uvedený časový úsek roku 2021 dosiahol žalobcov priemerný týždenný pracovný čas 49,75 hodín (1954,78 hodín : 39,29 týždňov). Za žalované obdobie roku 2022 bola služobná pohotovosť určená podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ a nariadená podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ v rozsahu 722,43 hodín, spolu s ďalším služobným časom je to 2695,59 hodín, v priemere pripadá 52,14 pracovných týždňov, za uvedený časový úsek roku 2022 dosiahol žalobcov priemerný týždenný pracovný čas 51,70 hodín (2695,59 hodín : 352,14 týždňov). Za žalované obdobie roku 2023 bola služobná pohotovosť určená podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ a nariadená podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ v rozsahu 729,88 hodín, spolu s ďalším služobným časom je to 2665,95 hodín, v priemere pripadá 52,14 pracovných týždňov, za uvedený časový úsek roku 2023 dosiahol žalobcov priemerný týždenný pracovný čas 51,13 hodín (2665,95 hodín : 52,14 týždňov). Za žalované obdobie roku 2024 bola služobná pohotovosť určená podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ a nariadená podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ v rozsahu 132,23 hodín, spolu s ďalším služobným časom je to 470,49 hodín, v priemere pripadá 8,57 pracovných týždňov, za uvedený časový úsek roku 2023 dosiahol žalobcov priemerný týždenný pracovný čas 54,90 hodín (470,49 hodín : 8,57 týždňov). Za celé žalované obdobie jeho priemerný týždenný pracovný čas dosiahol 51,87 hodín. Žalobca zdôraznil, že počas pracovnej pohotovosti aj v jej neaktívnej časti sa musí zdržiavať na pracovisku, z ktorého sa nesmie vzdialiť a musí byť vždy pripravený na vykonanie zásahu. Pri vyhlásení výjazdu sa tento vykonáva do 1 min. Napriek tomu neaktívna časť pracovnej pohotovosti sa nezapočítava do fondu pracovného času, čo sa prejaví tak, že aj keď reálne v súvislosti so služobnou činnosťou je na pracovisku, v rámci fondu pracovného času sa mu toto nevykazuje. V praxi sa to prejavuje tak, že napriek tomu, že napr. v mesiaci január 2022 sa v jeho fonde pracovného času uvádza počet hodín 160, tento údaj nezohľadňuje ďalších 62,62 hodín odpracovanej služobnej pohotovosti. Je zrejmé, že jeho priemerný týždenný pracovný čas počas žalovaného obdobia pravidelne značne presahoval nielen 40 hodinový týždenný služobný čas príslušníka HaZZ tak, ako to ustanovuje § 85 ods. 2 ZoHaZZ, ale aj maximálne prípustný týždenný pracovný čas v dĺžke 48 hodín tak, ako to ustanovuje článok 6 písm. b) Smernice. K tejto skutočnosti pritom dochádza v dôsledku skutočnosti, že žiadna z hodín odpracovanej služobnej pohotovosti nie je započítavaná do fondu pracovného času, keďže vnútroštátna právna úprava v ZoHaZZ služobnú pohotovosť hasičov nepovažuje za služobný (pracovný) čas, čo je v rozpore s článkom 2 ods. 1 Smernice a konštantnou judikatúrou Súdneho dvora.

1.1. Smernica predstavuje normu komunitárneho práva, ktorú je Slovenská republika ako členský štát Európskej únie povinná dodržiavať. Vychádza sa zo zásady prednosti komunitárneho práva, t. j. že právne predpisy Európskej únie majú prednosť pred vnútroštátnymi predpismi členských štátov. Na základe princípu prednosti komunitárneho práva a jeho priameho účinku je založená zodpovednosť členského štátu v prípade jeho chybnej aplikácie, alebo opomenutia aplikácie, pričom osoby, ktoré sú takýmto konaním poškodené, sa môžu voči štátu domáhať náhrady spôsobenej škody. Zodpovednosť štátu je absolútna a objektívna, členský štát sa nemôže za žiadnych okolností zbaviť zodpovednosti, ani sa z nej exkulpovať. Povinnosť súdov Slovenskej republiky dodržiavať komunitárne právo je explicitne zakotvená v Ústave Slovenskej republiky článok 144 ods. 1 a článok 7 ods. 2, ods.5. Takéto posudzovanie vyplýva aj z konštantnej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie (rozsudok C-106/77 zo dňa 9. 3. 1978, rozsudok C-429/09 zo dňa 25. 11. 2010). Žalobca tvrdil, že ním spomínaná smernica nebola správne (resp. vôbec v časti) transponovaná do právneho poriadku SR, konkrétne do ustanovení zákona č. 315/2001 Z. z., čím sú ustanovenia tohto zákona v rozpore s článkom 6 písm. b Smernice. Aktuálne znenie zákona o HaZZ umožňuje služobnému úradu rozvrhnúť služobný čas

príslušníka HaZZ tak, že tento pravidelne de facto sústavne prekračuje smernicou stanovený maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas. Základný problém je v obsahu pojmu pracovný čas tak, ako ho stanovuje smernica a judikatúra súdneho dvora, oproti úprave v zákone o HaZZ. V článku 2 Smernice je vymedzený pojem pracovného času ako akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a / alebo praxou. Čas odpočinku je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom. Súdny dvor vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že čas pracovnej (služobnej) pohotovosti treba v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času. Rozhodujúcim faktorom pre záver naplnenia pojmu „pracovný čas“ je skutočnosť, že pracovník je povinný byť prítomný na mieste určenom zamestnávateľom a musí mu byť k dispozícii v prípade potreby (rozsudok súdneho dvora C-397/1, C-14/04). Rovnaké závery boli prijaté v rozhodnutiach súdneho dvora týkajúce sa priamo práce hasičov (C-518/15). V ustanoveniach § 85 ods. l, 2 zákona o HaZZ je vymedzený služobný čas ako časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu. Služobný čas príslušníka je 40 hod týždenne. V ďalších ustanoveniach § 86 až § 94 zákona o HaZZ vymedzuje pojmy nerovnomerné rozvrhnutie služobného času, prestávky v štátnej službe, nepretržitý odpočinok medzi služobnými dňami, dĺžka nepretržitého odpočinku v týždni, dni služobného pokoja, štátna služba nadčas, služobná pohotovosť a dovolenka. Zo žiadneho ustanovenia zákona však nevyplýva, že by služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby bola považovaná za súčasť ich služobného času a v skutočnosti sa tak čas služobnej pohotovosti nezapočítava do pracovného času príslušníka HaZZ. Tu je zjavný rozdiel medzi zákonom o HaZZ a všeobecným pracovnoprávnym predpisom, a to Zákonníkom práce, ktorý v § 96 ods. 2 výslovne ustanovuje, že čas, počas ktorého sa zamestnanec zdržiava na pracovisku a je pripravený na výkon práce, ale prácu nevykonáva, je neaktívna časť pracovnej pohotovosti, ktorá sa považuje za pracovný čas. Táto právna úprava Zákonníka práce však nie je aplikovateľná na služobný pomer príslušníka HaZZ. Keďže zákon o HaZZ nepovažuje služobnú pohotovosť hasičov za súčasť ich služobného času, v tejto skutočnosti spočíva rozpor zákona o HaZZ s komunitárnym právom ust. čl. 2 ods. 1 Smernice, ako aj judikatúrou súdneho dvora. Smernica pritom neumožňuje, aby členské štáty prijali inú definíciu pojmu „pracovný čas“, než ako je definícia tohto pojmu obsiahnutá v Smernici. Článok 6 písm. b) Smernice predstavuje pravidlo sociálneho práva Európskej únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48-hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, v súvislosti s ktorou je výslovne stanovené, že zahŕňa tak nadčasy ako aj pracovnú (služobnú) pohotovosť a od ktorej sa nemožno v žiadnom prípade odchýliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, hoci by k tomu došlo so súhlasom dotknutého pracovníka. Vzhľadom na účelové oddelenie služobnej pohotovosti od služobného (pracovného) času, kedy služobná pohotovosť nie je započítavaná do fondu pracovného času, sa potom formálne z hľadiska vykazovania fondu pracovného času javí, že služobný čas neprekračuje 48 hodín týždenne. Ak by zákon o HaZZ do pojmu služobný čas v súlade s judikatúrou súdneho dvora zahŕňal aj služobnú pohotovosť, bez akýchkoľvek pochybností z formálneho hľadiska by služobný čas hasičov prekračoval 48 hodín týždenne. Je teda možné jednoznačne a bez pochybností uzavrieť, že vnútroštátna právna úprava v zákone č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore je v rozpore s článkom 2 ods. 1 a článkom 6 písm. b) Smernice. Zo skutkového stavu opísaného v žalobe a z priložených listinných dôkazov je zároveň preukázané, že žalobcov priemerný týždenný pracovný čas za žalované obdobie apríl 2021 – február 2024 vrátane, predstavuje 51,87 hodín týždenne, čo je nepochybne viac, než ktorý čas ako maximálny týždenný pracovný čas povoľuje článok 6 písm. b) Smernice. Je teda zjavné, že žalobcove právo vyplývajúce z ustanovenia článku 6 písm. b) Smernice bolo a naďalej je pravidelne porušované.

1.2. Pokiaľ ide o aktívnu vecnú legitimáciu v tomto spore, z rozsudku Súdneho dvora C-429/09 zo dňa 25.11.2010 vo veci Günter Fuß jednoznačne vyplýva, že článok 6 písm. b) Smernice má priamy účinok, keďže priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Je nepochybné, že ako jednotlivec sa touto žalobou môže voči žalovanému štátu domáhať náhrady škody vzniknutej mu porušením únioného práva, a teda jeho aktívna vecná legitimácia v tomto konaní je jednoznačne daná. Pokiaľ ide o pasívnu vecnú legitimáciu žalovaného, tu je potrebné vziať na zreteľ ustálenú judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej zásada zodpovednosti štátu za škody spôsobené jednotlivcom porušením práva Únie, ktoré sú mu pripísateľné, je súčasťou systému zmlúv, na ktorých je Únia založená. Táto povinnosť platí v prípade každého porušenia práva Únie členským štátom, a to bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa tohto porušenia dopustil, a bez ohľadu na to, aký verejný orgán má podľa práva dotknutého členského štátu v zásade povinnosť túto škodu nahradiť. Podľa judikatúry Súdneho dvora môže náhradu takejto škody spôsobenej jednotlivcovi zabezpečiť nielen verejnoprávny

subjekt, ale aj samotný štát, pričom právo Únie nijako nebráni tomu, aby mohla zodpovednosť verejnoprávneho subjektu za škodu spôsobenú jednotlivcovi vzniknúť popri zodpovednosti, ktorú má samotný členský štát. Pasívne vecne legitimovaným subjektom v takomto konaní je teda štát – Slovenská republika. V mene žalovaného Slovenskej republiky koná Ministerstvo vnútra SR ako orgán, do pôsobnosti ktorého spadá Hasičský a záchranný zbor, ministerstvo bolo tiež garantom právnej úpravy, zákon č. 315/2001 Z. z.

1.3. Súdny dvor vo svojej judikatúre konštantne uvádza, že poškodený jednotlivec má právo na náhradu škody porušením úniového práva zo strany štátu v prípade, ak sú splnené 3 podmienky: a/ cieľom porušenej právnej normy únie je priznať jednotlivcom práva a porušenie je dostatočne závažné, b/ existencia škody, c/ priama príčinná súvislosť medzi týmto porušením a škodou. Ak sú splnené všetky 3 uvedené podmienky, je štát povinný napraviť následky spôsobenej škody podľa vnútroštátneho práva upravujúceho zodpovednosť za spôsobenú škodu. K splneniu prvej podmienky žalobca uviedol, že článok 6 písm. b Smernice stanovuje minimálnu požiadavku na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci tým, že stanovuje povinnosť členským štátom ustanoviť maximálnu 48-hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, ktorá zahŕňa aj nadčasy. S poukazom na § 2 ods. 1 Smernice sa od tejto povinnosti nemožno odchýliť, ak ide o také činnosti, akou je činnosť hasičov, a to ani vtedy, ak by k prekročeniu 48 hodinovej hranice došlo so súhlasom dotknutého pracovníka. Je tak zjavné a nepochybné, že cieľom smernice je priznať právo jednotlivcovi – pracovníkovi. Z judikatúry súdneho dvora vyplýva, že vždy a v každom jednotlivom prípade sa porušenie práva únie považuje za dostatočne závažné, ak je v zjavnom rozpore s judikatúrou súdneho dvora v danej oblasti. Žalobca poukázal na ním citované rozhodnutia súdneho dvora, s ktorými je aktuálna právna úprava zákona o HaZZ v zjavnom rozpore. Dospel jednoznačne k záveru, že je splnená aj podmienka dostatočnej závažnosti porušovania právnej normy únie. K existencii škody žalobca uviedol, že Smernica samotná neobsahuje ustanovenia týkajúce sa procesu náhrady škody vzniknutej porušením jej ustanovení, rovnako neobsahuje ani kritériá zakotvujúce spôsob určenia výšky nároku na náhradu škody. Podmienky náhrady škody stanovené vo vnútroštátnej právnej úprave nesmú byť menej výhodné ako podmienky týkajúce sa obdobných vnútroštátnych prostriedkov nápravy (zásada ekvivalencie) a nemôžu byť upravené tak, aby viedli k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu získania náhrady (zásada efektivity). Náhrada škody musí spĺňať aj požiadavku primeranosti (rozsudok súdneho dvora vo veci Brasserie du pecheur a Factortame). Náš právny poriadok neobsahuje žiadne konkrétne ustanovenia pre posúdenie a určenie výšky náhrady škody, ktorá vznikla porušením práva únie. Subsidiárne sa tak má použiť vnútroštátne právo pri zachovaní princípu ekvivalencie a efektivity. Žalobca tak pri posudzovaní nároku na náhradu škody poukazuje na analogické použitie ustanovení slovenského právneho poriadku obsahom a účelom najbližšie, t. j. § 11 až 13 Občianskeho zákonníka. Žalobca uviedol, že vzhľadom na skutkový stav opísaný v žaloby je zrejmé, že dlhoročne a fakticky sústavne dochádza k porušovaniu osobnostných práv žalobcu na ochranu zdravia, telesnej a psychickej integrity spočívajúce v porušení práva na primeranú dobu odpočinku, ako aj k porušeniu práva na súkromie a rodinný život a to všetko v príčinnej súvislosti s tým, že v dôsledku nezapočítania odpracovaných hodín služobnej pohotovosti do pracovného času pravidelne odpracoval viac, než pripúšťa článok 6 písm. b) Smernice. Jeho osobnostné práva sú pritom v dôsledku uvedeného porušované sústavne a dlhoročne, nielen teda počas žalovaného obdobia. Práca hasiča je pritom veľmi zodpovednou prácou, ktorú vníma ako poslanie. Pri svojej práci neraz nasadzuje svoj vlastný život, preto o to viac nevyhnutne a dôvodne potrebuje dostatočný odpočinok po práci na regeneráciu fyzických a psychických síl, čoho sa mu však v dôsledku sústavného porušovania práva na primeranú dobu odpočinku nedostáva. Prichádza o čas, ktorý by inak chcel venovať najmä svojej rodine či iným aktivitám nesúvisiacim s pracovným zaradením. Poukázal na to, že bežne odpracuje približne 5 až 8 hodín nad rámec maximálneho 48-hodinového týždenného pracovného času, mnohokrát však aj oveľa dlhšie. Nie sú žiadnou výnimkou ani týždne, kedy plnením pracovných povinností strávi 80 – 100 hodín za týždeň, kde takáto situácia nastáva vtedy, ak na daný týždeň mu vyjdú 3 zmeny a k tomu naviac ešte nejaké pravidelné školenie resp. opakované preškoľovanie, kurz čí výcvik. Niektoré výcviky pritom trvajú aj týždeň a to mimo domova (napr. vo výcvikovom centre HaZZ na Lešti), a v takéto obdobia je so svojou rodinou absolútne minimálne. Povinné výcviky, kurzy a školenia (ktoré sa cyklicky opakujú) sú pritom spravidla vykonávané mimo služobného času, teda práve v čase 2 dní medzi zmenami, ktoré by mali predstavovať voľno po práci. Ako hasič slúžiaci v minimálne 24 hodinovej zmene pracuje v režime „od rána do rána“ a má teda v porovnaní s bežnými ľuďmi úplne prevrátený spánkový režim a narušený nočný spánok. Deň, kedy sa ráno vracia zo služby a ktorý má byť jedným z 2 voľných dní medzi služobnými zmenami, častokrát venuje len nevyhnutnej regenerácii značného vyčerpania a nevyspatosti tak, aby nasledujúci deň bol schopný znova plnohodnotne fungovať v bežnom živote. A práve medzi zmenami musí častokrát absolvovať aj rôzne povinné školenia, prípadne je povolaný do tzv. nariadenej

služobnej pohotovosti a teda častokrát ani tie 2 dni voľna medzi pracovnými zmenami reálne nemá. Tým, že služobný čas zásahových hasičov je nastavený a porovnávaný s tzv. dennými príslušníkmi HaZZ (ktorí nevykonávajú zásahovú činnosť), ktorých pracovný čas je rovnomerne rozvrhnutý na 40 hodín týždenne a 5 pracovných dní. Napriek tomu, že je hasič v práci reálne podstatne dlhšie, ak napr. hasič odpracuje v mesiaci „len" 9 zmien (a na pracovisku tak strávi minimálne 9 x 24, teda 216 hodín), vykázaných mu je len 9 x 16 = 144, čo znamená chýbajúcich 16 hodín do 160 hodinového fondu pracovného času, takže mu formálne chýbajú „neodpracované" hodiny na splnenie fondu pracovného času. Tieto „chýbajúce" hodiny následne musí hasič buď prísť dopracovať, alebo sa tieto „neodpracované" hodiny vykompenzujú náhradným voľnom, ktoré hasič dostane za tie hodiny, ktoré strávi na kurzoch, výcvikoch či školeniach, na ktorých sa zúčastňuje spravidla v čase jeho medzizmenového voľna. V takomto prípade teda v skutočnosti žiadne reálne „náhradné voľno" nečerpá. Okrem toho, aj vo všeobecnosti môže len zriedkavo čerpať náhradné voľno vtedy, kedy sám chce, keďže sa musí prispôsobovať fungovaniu hasičských zmien, ktoré fungujú na tzv. minimálnych stavoch (12 príslušníkov je plný stav zmeny, avšak podľa pokynov sa slúži na minimálnom stave zmeny v počet 8 príslušníkov, teda ostatní príslušníci musia čerpať buď náhradné voľno alebo dovolenku). To potom znamená, že náhradné voľno čerpá nie vtedy, kedy sám chce, ale spravidla podľa toho, aby na zmene v daný deň pracovali len 8 príslušníci a zvyšní členovia zmeny musia zostať doma. Takéto fungovanie a prioritné čerpanie „náhradného voľna" má potom zároveň vplyv aj na možnosť čerpania dovoleniek, ktoré reálne nestíha vyčerpať a pravidelne ich prenáša do ďalších rokov, ev. je nútený ich častokrát čerpať vtedy, kedy ich reálne nepotrebuje. Skutočnosť, že v práci dlhoročne trávi neprimerane dlhý čas, má značne nepriaznivý vplyv na kvalitu jeho súkromného života a nevyhnutne sa dotýka nielen jeho samotného, ale aj jeho najbližších. Prichádzam totiž o ten čas, ktorý by inak (pri dodržiavaní rozsahu pracovného času či už podľa ZoHaZZ, alebo „aspoň" podľa Smernice) bol jeho voľným časom a ktorý by tak mohol venovať svojej rodine a najbližším, priateľom, voľnočasovým aktivitám či akokoľvek inak podľa vlastného rozhodnutia, je tak porušované jeho základné právo na ochranu súkromia a rodinného života. Tento čas mu už nikto nevráti a žalovaná náhrada škody v podobe nemajetkovej ujmy v peniazoch predstavuje len čiastočnú náhradu utrpenej ujmy. Nie je možné odo neho (ale ani od jeho kolegov) spravodlivo požadovať, aby tento stav ďalej znášali bez akéhokoľvek odškodnenia o to viac, že žalovaný o tomto protiprávnom stave už aspoň 10 rokov objektívne vie, a to z niekoľkých stoviek súdnych rozhodnutí v takýchto sporoch. Napriek tomu žalovaný doposiaľ nič nespravil pre to, aby tento protiprávny stav odstránil, práve naopak, zjavne ho naďalej vedome udržiava. Žalobca poukázal aj na právny názor Najvyššieho súdu ČR, ktorý v rozsudku sp. zn. 30Cdo/2865/2015 zo dňa 20.01.2016, že v prípade dokazovania nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch je na priznanie nároku podstatné posúdenie, či by takú ujmu, o ktorú v tomto prípade ide, ako zásadnú ujmu pociťovala aj iná osoba v obdobnom postavení. Ujmu, ktorú prekračovaním maximálnej hranice pracovného času trpí žalobca, by ako zásadne negatívnu ujmu na svojich osobnostných právach pociťoval absolútne každý, kto by sa nachádzal v takejto pozícii. Dostatok voľného času nielen na fyzický odpočinok, ale aj na možnosť trávenia času so svojimi najbližšími, či iné aktivity má totiž nepochybne zásadný vplyv na to, ako kvalitne jednotlivec prežíva svoj každodenný život, špecificky, ak vykonáva tak náročnú prácu, akou práca zásahového hasiča nepochybne je. V danom prípade porušovaním článku 6 písm. b) Smernice je porušované aj základné právo na ochranu zdravia, ktoré je ako jedno z najvýznamnejších osobnostných práv zakotvených v Ústave (čl.40 ÚSR). Zároveň však porušovaním Smernice dochádza aj k porušovania základného práva na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky, ktoré rovnako zakotvuje Ústava (čl. 36 ÚSR). Vzhľadom na uvedené skutočnosti, vychádzajúc z povahy škody, ktorá má v tomto prípade nemajetkovú povahu, je v slovenskom právnom poriadku nutné analogicky použiť pravidlá týkajúce sa náhrady nemajetkovej ujmy fyzickej osoby podľa ustanovení § 11 – 13 Občianskeho zákonníka, keďže tieto ustanovenia upravujú vzťahy obsahom aj účelom najbližšie k náhrade škody porušením únioového práva ako je to v tomto prípade. S poukazom na uvedené skutočnosti je splnená aj druhá podmienka nároku na náhradu škody, ktorou je vznik škody resp. ujmy, pričom táto má v podmienkach slovenského právneho poriadku pri použití analógie povahu nemajetkovej ujmy, k náhrade ktorej dochádza v peniazoch. Napokon pokiaľ ide o tretiu podmienku, ktorou je existencia príčinnej súvislosti medzi porušením Smernice a škodou vo forme nemajetkovej ujmy, aj túto považuje za naplnenú. Ak by totiž žalovaný správne prebral ustanovenia článku 2 ods. 1 a článku 6 písm. b) Smernice do zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, resp. ak by boli tieto ustanovenia z materiálnej stránky v praxi dodržiavané, nedochádzalo by k porušovaniu práva na maximálny 48 - hodinový týždenný pracovný čas a teda nedošlo by ani k strate času odpočinku, na ktorý by žalobca mal nárok, ak by bol maximálny týždenný pracovný čas upravený týmto ustanovením Smernice dodržaný. Nemožno pritom opomenúť ani nedodržiavanie a ešte zásadnejšie je prekračovanie vnútroštátnej právnej úpravy pracovného času hasičov, kedy § 85 ods. 2 ZoHaZZ stanovuje 40 –

hodinový pracovný čas hasičov a podľa Kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa pre príslušníkov HaZZ na rok 2021 mal byť služobný čas príslušníka 38 hodín týždenne a následne v rokoch 2022, 2023 a 2024 služobný čas 37,5 hodín týždenne.
1.4. Pri vyčíslení výšky škody žalobca vychádzal z ustanovení peňažných náhrad za služobnú pohotovosť § 122 ods. 1, 2 zákona o HaZZ. Za odpracované hodiny tzv. určenej služobnej pohotovosti je mu uhrádzaná peňažná náhrada vo výške 15% zo sumy, ktorou je príslušná časť služobného platu (t. j. 15% z hodinovej mzdy). Práve hodiny tzv. určenej služobnej pohotovosti sú tým časom, ktorý odpracuje v rámci každej 24 hodinovej služby a tieto hodiny mu nie sú započítavané do služobného času. Od určenej služobnej pohotovosti sa nariadená služobná pohotovosť odlišuje tým, že príslušník HaZZ je na výkon služby privolaný mimo rozpisu svojich pravidelných služobných zmien a to spravidla z domu. Základný rozdiel je v tom, že zatiaľ čo určenú služobnú pohotovosť hasič vykonáva v rámci každej jednej pracovnej zmeny a nachádza sa v práci na hasičskej stanici, na výkon nariadenej pohotovosti je privolaný do služby mimo svojho bežného služobného času a to spravidla v čase, keď sa nachádza v domácom prostredí príp. inde (mimo miesta výkonu služby). Za výkon takejto nariadenej pohotovosti sa poskytuje vyššia peňažná náhrada, než za výkon určenej služobnej pohotovosti. Výšku nemajetkovej ujmy je potrebné určiť spôsobom, ktorý najviac a najlepšie zohľadňuje okolnosti, za ktorých táto ujma vznikla. Hodiny služobnej pohotovosti, ktoré mu neboli započítané do služobného času, je možné analogicky posúdiť ako odpracované mimo rozvrhnutia služobného času (čo je práve rozdiel medzi určenou služobnou pohotovosťou podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ a nariadenou služobnou pohotovosťou podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ), keďže služobný čas by mal byť rozvrhnutý tak, aby k porušovaniu jeho práv nedochádzalo. Primeranú náhradu škody v tomto prípade predstavuje rozdiel medzi peňažnou náhradou uvedenou v § 122 ods. 1 ZoHaZZ a peňažnou náhradou uvedenou v § 122 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ, a to za každú jednu odpracovanú hodinu služobnej pohotovosti počas žalovaného obdobia. Výšku nemajetkovej ujmy tak žalobca určil ako súčin počtu odpracovaných hodín služobnej pohotovosti za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku a sumy zodpovedajúcej 35 % peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roka (50 % - 15 %) a v prípade odpracovania služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja, ako súčin odpracovaných hodín v čase pracovného pokoja a sumy zodpovedajúcej 20 % peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej sadzby za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (50 % - 30 %). Primeraná náhrada škody tak predstavuje rozdiel medzi výškou náhrady pri nariadenej služobnej pohotovosti a výškou náhrady za určenú služobnú pohotovosť. Takýto spôsob výpočtu škody spĺňa odškodňovaciu úlohu, je v súlade s judikatúrou súdneho dvora a zároveň spĺňa aj požiadavku primeranosti a s ktorého legitímnosťou a primeranosťou sa stotožnil tak prvoinštančný, ako aj následne odvolací súd, žalobca poukázal na už v súčasnosti ustálenú rozhodovaciu prax súdov o takej žalobe, akou je aj táto žaloba. Poznajúc argumentáciu žalovaného z predchádzajúceho sporu aj tu žalobca zdôraznil, že žalobou si neuplatňuje mzdový nárok, ale domáha sa náhrady škody porušením únijného práva a spôsob výpočtu výšky škody použil výlučne z dôvodu neexistencie právnej úpravy, ktorá by presne stanovovala spôsob výpočtu náhrady škody v takýchto prípadoch. Žalobca ďalej poukázal na to, že jednotlivé dielčie nároky vznikali postupne, osobitne za každý mesiac, v ktorom boli jeho práva porušované, ku dňu splatnosti každej mesačnej mzdy. Rozhodujúcim momentom vzniku jeho ujmy je tak výplatný termín, mzda je splatná vždy k 10-dňu nasledujúceho mesiaca. Týmto postupom žalobca matematicky vyčíslil celkovú náhradu škody vo forme nemajetkovej ujmy za žalované obdobie mesiac apríl 2021 až február 2024 vrátane (t. j. od 01.04.2021 do 29.02.2024), teda pri odpracovaných hodinách určenej služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 1809,50 hodín predstavuje súhrnne sumu vo výške 4.342,89 Eur, ktorej zaplatenia sa voči žalovanému domáha.

2. Súd vo veci rozhodol platobným rozkazom dňa 16.05.2024 tak, že žalobe žalobcu v celom rozsahu vyhovel. Proti vydanému platobnému rozkazu podal žalovaný včas odpor s odôvodnením, v ktorom uviedol, že nesúhlasí s podanou žalobou a žiadal ju v celom rozsahu zamietnuť. Smernica 2003/88/ES upravujúca minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času bola transponovaná do slovenského právneho poriadku okrem iného zákonom č. 315/2001 Z. z., čo je uvedené aj v transpozičnej prílohe č. 4 zákona pod bodom 5. Zmysel článku 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES je transponovaný v štvrtej hlave zákona č. 315/2001 Z. z. v ustanoveniach § 85 a nasl. upravujúcich služobný čas hasičov, služobnú pohotovosť, štátnu službu nadčas a dovolenku. Predmetné ustanovenia definujú služobný čas príslušníka HaZZ ako časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu, pričom umožňujú rozvrhnúť služobný čas aj nerovnomerne a súčasne jasne definujú pojem služobný deň, za ktorý sa považuje vykonávanie štátnej služby podľa rozvrhu služobného času. Z uvedených ustanovení zákona č. 315/2001 Z. z. jasne

vyplýva, že okrem štátnej služby vykonávanej v riadnom služobnom čase sa za výkon štátnej služby považuje aj služobná pohotovosť v štátnej službe vykonávaná v mieste výkonu štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v rámci riadneho rozvrhnutia služobného času podľa § 91 zákona č. 315/2001 Z. z. a štátna služba nadčas podľa § 92 zákona č. 315/2001 Z. z. Je tak nesporné, že ide o výkon štátnej služby v rámci služobného času. Kolektívne zmluvy vyššieho stupňa pre príslušníkov HaZZ na rok 2021, 2022, 2023, 2024 (spolu len ako „Kolektívne zmluvy“) vo väzbe na citované ustanovenia zákona rozvrhujú služobný čas na vykonávanie štátnej služby a služobnú pohotovosť. Žalovaný má za to, že vyššie uvedené ustanovenia § 85, § 91, § 92 zákona č. 315/2001 Z. z., ako aj ustanovenia Kolektívnych zmlúv plne transponujú článok 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES. Kritériá pre limity pracovného času ustanovuje článok 6 Smernice 2003/88/ES s názvom „Maximálny týždenný pracovný čas.“ Podľa Smernice 2003/88/ES priemerný pracovný čas pre každé obdobie 7 dní nesmie prekročiť 48 hodín vrátane nadčasov, pričom týždenný pracovný čas pre každého zamestnanca musí byť ustanovený zákonom, správnym opatrením alebo kolektívnou zmluvou. Smernica 2003/88/ES tiež umožňuje ustanoviť odlišne referenčné obdobie iné ako 7 dní, čo prichádza do úvahy najmä pri nerovnomerne rozvrhnutom pracovnom čase. Článok 16 Smernice 2003/88/ES stanovuje na účely uplatnenia maximálneho týždenného pracovného času referenčné obdobie na 4 mesiace. Článok 17 ods. 3 Smernice 2003/88/ES poskytuje protipožiarnym službám možnosť uplatnenia výnimky a určiť dlhšie referenčné obdobie prípadne na 6 mesiacov, alebo ak je to uvedené v Kolektívnych zmluvách, tak na celých 12 mesiacov. Podmienkou uplatnenia takéhoto iného referenčného obdobia navyše je, že príslušným pracovníkom sa poskytne rovnocenný náhradný čas odpočinku alebo (vo výnimočných prípadoch), kde z objektívnych dôvodov nie je možné poskytnúť taký čas odpočinku, sa príslušným pracovníkom poskytne primeraná ochrana. Žalovaný dal do pozornosti súdu rozsudky Súdneho dvora vo veciach C-107/19 (bod 42), C-344/19 (bod 58) a C-437/05 (bod 35), v zmysle ktorých sa na spôsob odmeňovania pracovníkov za čas pracovnej pohotovosti nevzťahuje Smernica 2003/88/ES, ale relevantné ustanovenia vnútroštátneho práva. Čo sa týka referenčného obdobia, tak nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas je rozvrhnutý na obdobie 6 mesiacov podľa § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. Napriek tomu, že vnútroštátne právo neupravuje explicitne maximálny priemerný týždenný služobný čas uvedený konkrétnym počtom hodín, tak ako je tomu v Smernici 2003/88/ES, zákon č. 315/2001 Z. z. a Kolektívne zmluvy dostatočne ustanovujú počty hodín služobného času hasičov, počas ktorého hasiči vykonávajú štátnu službu, ako aj rozsah hodín služby nadčas za príslušný rok. Z uvedeného vyplýva, že dotknuté právne predpisy sú transponované z článku 6 Smernice 2003/88/ES správne. Žalobcovi sa tak nepodarilo preukázať, že by štát neprebral smernicu do zákona správne.

2.1. Žalobca si uplatnil náhradu škody, resp. náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 11 – 13 Občianskeho zákonníka, avšak s poukazom na § 124 ods. 1 CSP z obsahu žaloby vyplýva vôľa žalobcu uplatniť si mzdové nároky. Žalobca sa v článku II. žaloby zameral na opis služobnej pohotovosti, kedy ju jasne rozdelil na určenú služobnú pohotovosť a nariadenú služobnú pohotovosť a zvýrazneným písomnom poukázal na rozdielnu odmenu medzi nimi. Následne sa zameral na spočítanie svojej služobnej pohotovosti v rámci žalovaného obdobia, pričom absolútne ignoruje fakt, či teda došlo k porušeniu smernice alebo nie. Z uvedeného možno odvodiť záver, že práve výkon služobnej pohotovosti a skutočnosť, že je označovaná ako tzv. „15%-ná pohotovosť“ a „30%-ná pohotovosť“, sú dôvody jeho vzniku škody a nie skutočnosť, že by pracoval nad smernicou stanovený maximálny týždenný pracovný čas. V časti „E. Spôsob výpočtu výšky náhrady škody“ žaloby žalobca vypočítal svoju údajnú nemajetkovú ujmu ako výpočet rozdielu medzi odmenou za určenú služobnú pohotovosť (15 %, resp. 30 %) a odmenou za nariadenú služobnú pohotovosť vo výške 50 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu. Žalobca vôbec nerozlišuje, či ide o služobnú pohotovosť odpracovanú nad rámec smernice 2003/88/ES alebo nie. Z uvedeného postupu je celkom zjavne zrejmé, že žalobcovi pri výpočte údajnej škody nezáleží na tom, či výkon služobnej pohotovosti zasiahol do jeho práva podľa čl. 6 smernice 2003/88/ES alebo nie a žiada doplatenie rozdielu za všetku určenú služobnú pohotovosť. Zatiaľ čo počas určenej služobnej pohotovosti mu škoda vznikla, tak počas nariadenej služobnej pohotovosti mu škoda už nevznikla, ak by všetka jeho odslúžená služobná pohotovosť bola nariadená, tak by žiadnu škodu nepociťoval. Predmetnými výpočtami žalobca simuluje svoje mzdové nároky s tým, že nesúhlasí s výškou odmeny za služobnú pohotovosť. Žalobca v žalobe začiatok premlčacej doby svojho nároku viaže na splatnosť mzdy za predchádzajúci mesiac a teda aj plynutie premlčacej doby viaže na mzdové nároky a nie na vznik nemajetkovej ujmy. Zatiaľ čo žiada nemajetkovú ujmu, tak plynutie premlčacej doby viaže na mzdový nárok. Ak teda jeho škoda mu vznikla až momentom vyplatenia mzdy z dôvodu, že mu nebola vyplatená suma, ktorú sám očakával, to jednoznačne značí, že nežaluje nemajetkovú ujmu, ale mzdové nároky. Žalobca pri svojom výpočte vychádza z fondu pracovného času, ktorý sa využíva pre naplnenie plánovaných hodín tak, aby z neho bolo možné vypočítať mzdu. Nejde o správny ukazovateľ skutočne

odpracovaných hodín, nakoľko v zmysle zákona č. 315/2001 Z. z. sa ako služobný čas posudzuje aj čerpanie všetkej dovolenky, čas plateného služobného voľna, či čas náhradného voľna za službu nadčas a službu vo sviatok (§ 97 ods. 1 Zákona č. 315/2001 Z. z.). Z uvedeného dôvodu nemožno zamieňať pojmy „pracovný čas“ v zmysle čl. 2 ods. 1 smernice 2003/88/ES s fondom pracovného času.
2.2. Ak sa aj súd prvej inštancie stotožní s argumentom žalobcu, že nedošlo k správnej transpozícií smernice 2003/88/ES, tak predmetné konštatovanie súdu prvej inštancie nezakladá žiaden nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, resp. náhradu mzdových nárokov žalobcu, pretože táto skutočnosť sama o sebe nie je spôsobilá privodiť žalobcovi akúkoľvek ujmu. Z ustanovenia smernice 2003/88/ES jasne vyplýva rozdiel medzi pracovným časom a časom odpočinku. Zákon č. 315/2001 Z. z. síce v § 97 ods. 1 posudzuje určitý čas odpočinku ako služobný čas, avšak takýto čas nie je služobným časom. Časy odpočinku ako dovolenka, voľná či iné dni, počas ktorých žalobca nepracuje, sa posudzujú ako služobný čas z dôvodu, že ide o platené dni voľna a teda je nevyhnutné, aby boli zapísané v systéme SAP, teda v evidencií dochádzky, z ktorej sa tvoria výplatné pásky. Žalovaný poukázal na článok 16 písm. b) smernice 2003/88/ES, ktorý rozširuje právnu ochranu pracovníkov o tzv. „neutrálne dni“, na ktoré nemožno v rámci referenčného obdobia prihliadať, teda sa na ne prihliada, ako keby neexistovali. Takýto deň sa v rámci výpočtu referenčného obdobia preskočí a teda sa zníži počet dní, resp. týždňov, v tom-ktorom referenčnom období a to bez ohľadu na skutočnosť, či sa predmetný čas v rámci vnútroštátneho práva posudzuje ako služobný čas alebo nie. V rámci právneho poriadku Slovenskej republiky sa na účely výpočtu fondu pracovného času posudzuje čas riadnej ročnej dovolenky ako 16 hodín. Avšak, na účely výpočtu priemerného pracovného času podľa článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES sa na takýto deň prihliada ako 0 odpracovaných hodín (delenec) a 0 dní (deliteľ). Článok 6 smernice 2003/88/ES zároveň pojednáva o „priemernom“ čase, teda nemožno hovoriť o doslovnom výklade, že každých 7 po sebe nasledujúcich dní musí byť striktne dodržaná horná hranica 48 hodín. Smernica pojednáva o priemere za určité obdobie a v čl. 16 písm. b) pojednáva o referenčnom období nepresahujúcom štyri mesiace. Smernica zároveň v ods. 15 preambuly prezumuje potrebu zabezpečiť pružnosť pri uplatňovaní určitých ustanovení tejto smernice a súčasne zabezpečiť dodržiavanie zásad ochrany zdravia a bezpečnosti pracovníkov. Zároveň aj v ods. 16 preambuly smernica ustanovuje potrebu odchýlok a to tak, že je treba ustanoviť, že členské štáty alebo sociálni partneri môžu uplatniť odchýlky z určitých ustanovení. Ako všeobecné pravidlo v prípade odchýlky musia príslušní pracovníci dostať rovnocennú náhradnú dobu odpočinku. Požiarna ochrana musí byť v pohotovosti 24/7, nakoľko nie je možné predpokladať kedy a kde vypukne požiar alebo nastane iná situácia vyžadujúca si zásah príslušníkov Hasičského a záchranného zboru. Príslušníci Hasičského a záchranného zboru vykonávajú nesmierne dôležitú úlohu pri ochrane života a zdravia osôb a ochrane majetku. Je preto nevyhnutné, aby boli prijaté určité odchýlky od ustanovení smernice 2003/88/ES. Smernica 2003/88/ES v čl. 17 ods. 3 písm. b) bodu iii) povoľuje, aby sa členské štáty odchýlili od ustanovenia čl. 16 smernice 2003/88/ES a upravili si referenčné obdobie v zmysle čl. 19. S poukazom na § 86 ods. 1 Z. č. 315/2001 Z. z má žalovaný za to, že pojem „priemerný“ je nutné vykladať ako priemerný maximálny týždenný čas v referenčnom období šiestich mesiacov a teda v priemere nemôže tento čas prekročiť 48 hodín každých 7 po sebe nasledujúcich dní. Žalovaný vzniesol námietku pasívnej vecnej legitimácie a to vzhľadom na žalobu o náhradu mzdových nárokov, kde je pasívne vecne legitimovaným subjektom zamestnávateľ žalobcu. Žalovaný má za to, že žalobca neosvedčil, že by mu vznikol nárok na náhradu škody žiadnym spôsobom. Žalovaný zdôraznil, že počas služobnej pohotovosti je pracovník povinný byť v zariadení zamestnávateľa, pokiaľ nie je zásah, žalobca môže odpočívať alebo sa venovať inej činnosti (v tom čase, keď sa od neho nežiada výkon práce). V zmysle platnej legislatívy pri služobnej pohotovosti je v mieste vykonávania štátnej služby určený resp. vymedzený priestor na odpočinok, napriek tomu zamestnávateľ žalobcovi vypláca dohodnutú odmenu za takto strávený čas, t.j. za takúto neaktívnu časť práce. Žalobca mal možnosť sa pred nástupom na vykonávanie štátnej služby v Hasičskom a záchrannom zbore oboznámiť so všetkými podmienkami výkonu služby a to jednak z voľne prístupných zdrojov na internete (stránky MV SR, príslušného krajského riaditeľstva HaZZ, zbierka právnych predpisov), ako aj na informatívnom pohovore v rámci prijímacieho konania. Dovolávanie sa neskoršieho porušenia osobnostných práv príslušníka spočívajúcich v ochrane zdravia, psychickej a telesnej integrity, nedostatku primeranej doby na odpočinok, ako aj k porušeniu práva na súkromie a rodinný život vyznieva ako účelové. Žalobca vedel o všetkých podmienkach výkonu služby a nikdy nedošlo k tomu, že by tieto podmienky namietal, a ani nikdy nepožiadal o ich vysvetlenie a ani iným spôsobom sa nedomáhal svojich práv, a rovnako nikdy neprišlo zo strany žalobcu k námietkam, ako sú jeho služby plánované. Žalobca ani netvrdí v žalobe, že by sa tento zásah negatívne odrazil napr. v medziľudských vzťahoch, na jeho zdravotnom stave. Nemajetková ujma môže vzniknúť až konkrétnym porušením ustanovení predmetnej Smernice a len v rozsahu tohto porušenia. Pri posúdení, či v prípade žalobcu došlo k porušeniu práva nad

maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas, je potrebné zo strany žalobcu preukázať, či tento skutočne pracoval nad takýto limit za rozhodné obdobie. Nie všetky hodiny odpracovanej pohotovosti sú totiž hodinami nad maximálny limit pracovného času. Výšku nemajetkovej ujmy, ktorú žalobca požaduje, žalovaný považuje za premrštenú a absolútne neprimeranú, a to aj s porovnaním výšky náhrad, ktorá je priznávaná obetiam trestných činov, ktorých ujma je v porovnaní s údajnou ujmou žalobcu neporovnateľne vyššia. Európsky súd pre ľudské práva zdôrazňuje, že pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia alebo ktorá je priznávaná obetiam násilných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanú za telesné zranenia alebo násilné činy (napr. Iltalehti a Karhuvaara v. Fínsko). Žalobcom požadovaná suma je nezdôvodnená a premrštená, čím sa výrazne bagatelizuje priznávanie náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá je poškodeným priznávaná za smrť blízkej osoby. Príkladom žalovaný uvádza nasledovné rozhodnutia: 1. rozsudok Okresného súdu Nitra sp. zn. 10C/142/2002 zo dňa 15.05.2006 (matke priznaná nemajetková ujma vo výške 6.638,78 EUR za smrť dcéry pri dopravnej nehode, pričom súd konštatoval, cit.: „ ... vzhľadom na veľmi intenzívny zásah do súkromia a spôsobenú citovú ujmu je považovaný nárok žalobkyne za primeraný.“), 2. rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 7C/818/1996 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (matke priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 9.958,18 EUR za smrť jej syna v dôsledku rasovo motivovaného trestného činu spáchaného obzvlášť brutálnym spôsobom). V obdobnej veci rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 19C/23/2022-86 zo dňa 10.11.2022: „Pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy súd vychádzal zo svojej rozhodovacej činnosti v obdobných prípadoch, keď postupom podľa § 13 a nasl. Občianskeho zákonníka určoval na základe svojej úvahy nemajetkovú ujmu, napríklad v konaniach týkajúcich sa nesprávneho úradného postupu, či nesprávneho úradného rozhodnutia orgánov verejnej moci, či v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pri zásahu do práva žalobcu na rodinný život dopravnou nehodou - teda napr. v konaní 19C/14/2020 týkajúcom sa nemajetkovej ujmy pri dopravnej nehode žalobcu (pri zohľadnení priznaných nárokov SSU a bolestného), ktoré rozhodnutie bolo potvrdené Krajským súdom v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/26/2022-211 priznaná nemajetková ujma vo výške 1.000,- €; v konaní o nemajetkovú ujmu spôsobenú nesprávnym úradným rozhodnutím, a to vedením nezákonného trestného stíhania voči žalobcovi vo výške 8.000,- € v konaní 10C/27/2012-269 potvrdeným Krajským súdom v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/391/2018-364; či v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy z titulu úmrtia syna a brata žalobcov priznaná vo výške 8.000,- € každému z nich právoplatným rozhodnutím tunajšieho súdu sp. zn. 22C/15/2016 zo dňa 26.11.2020).“ Podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4 Cdo 19/2020,“... určenie výšky nároku na náhradu nemajetkovej ujmy pritom nie je záležitosťou voľnej úvahy, ktorá nepodlieha žiadnemu hodnoteniu, naopak jej základom je zistenie skutkových okolností, ktoré súdu umožnia úvahu na určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí aj v kontexte s ďalšími právnymi predpismi upravujúcimi obdobnú problematiku. Nestačí totiž, aby zásah mohol vyvolať určitú reakciu, ale musí aj konkrétnu reakciu v živote fyzickej osoby, čo v prípade žalobcu nie je žiadnym spôsobom preukázané.“
Dôkazné bremeno v sporovom konaní zaťažuje žalobcu a s ohľadom na zásadu kontradiktórnosti je úlohou žalobcu označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie v súlade s princípom hospodárnosti hneď na začiatku konania. Žalovaný má za to, že žalobca doposiaľ nepreukázal a ani riadne neodôvodnil výšku ujmy, ktorá mu mala byť spôsobená.
2.3. Žalovaný napokon vzniesol aj námietku miestnej nepríslušnosti, keďže skutočnosťou, ktorá zakladá uplatnené právo, je podľa žalobcu nesprávna transpozícia smernice spadajúca do pôsobnosti Ministerstva vnútra SR, je miestne príslušným súdom okresný súd, v obvode ktorého má ústredný orgán štátnej správy svoje sídlo, ktorým je Mestský súd Bratislava IV., žalovaný navrhol vec postúpiť príslušnému súdu. Ak súd posúdi, že sa žalobca domáha náhrady rozdielu odmeny za určenú a nariadenú služobnú pohotovosť a teda ide o pracovnoprávny spor, je povinný z úradnej povinnosti preskúmať predmetnú podmienku konania kauzálnej príslušnosti súdu a teda na účely prejednania predmetného konania je kauzálne príslušný Okresný súd Banská Bystrica, žalovaný navrhol vec postúpiť príslušnému súdu.

3. K odporu žalovaného sa žalobca vyjadril písomne dňa 10.07.2024 a zotrval na podanej žalobe. K námietkam žalovaného uviedol, že žalovaný v týchto sporoch prichádza s ďalšou pozmenenou verziou tvrdení, ktorými sa napriek rozsiahlej, dlhoročnej a už ustálenej rozhodovacej praxi súdov v takýchto sporoch snaží súd znovu presvedčiť, že je vlastne právne „všetko v poriadku“ a to napriek tomu, že nedošlo k žiadnej relevantnej zmene či už skutkového stavu, právnej úpravy, ako ani rozhodovacej praxe súdov.

3.1 K transpozícii článku 2 ods. 1 Smernice a článku 6 Smernice poukázal na podrobné vyjadrenie v žalobe, na ktorom v celom rozsahu zotrval a nesúhlasil so závermi žalovaného. Podľa ZoHaZZ ide v prípade služobnej pohotovosti o výkon štátnej služby, táto skutočnosť je však pre merito tohto sporu nepodstatná a irelevantná. Základnou podstatou tohto sporu totiž je, že služobná pohotovosť sa hasičom nezapočítava do služobného (pracovného) času a teda odslúžená služobná pohotovosť nie je vykazovaná ako odpracovaný čas, pričom práve preto, z hľadiska žalovaným formálne vykazovaného počtu odpracovaných hodín, nedochádza k porušovaniu Smernice 2003/88/ES, keďže takto evidenčne („na papieri“) nie je prekračovaný maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas. Služobná pohotovosť je síce považovaná za výkon štátnej služby, avšak nie je započítavaná do služobného (pracovného) času, čo je zásadný a diametrálny rozdiel. Kolektívne zmluvy, ktoré by mali zabezpečovať väčšiu ochranu práv zamestnancov, v tomto prípade viedli k tomu, že postavenie žalobcu sa fakticky ešte zhoršilo, keďže od 01.01.2022 mu nie je do pracovného času započítavaných o ďalšiu 1 hodinu naviac, keďže určená služobná pohotovosť bola predĺžená zo 7 na 8 hodín denne. Ustanovenie § 85 ods. 2 ZoHaZZ stanovuje 40-hodinový týždenný pracovný čas, pričom podľa Kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa pre príslušníkov HaZZ na rok 2021 mal byť služobný čas príslušníka 38 hodín týždenne a následne v rokoch 2022, 2023 a 2024 mal byť služobný čas príslušníka 37,5 hodín týždenne, čo je v reálnych podmienkach výkonu práce zásahových hasičov doslova iluzórne. K prekračovaniu stanoveného resp. maximálneho týždenného pracovného času pritom dochádza v prvom rade v dôsledku skutočnosti, že služobná pohotovosť hasičov je umelo odčlenená od výkonu služby a preto formálne nie je považovaná za pracovný (služobný) čas. Zákonník práce pritom v ustanovení § 96 ods. 2 výslovne stanovuje, že: „Čas, počas ktorého sa zamestnanec zdržiava na pracovisku a je pripravený na výkon práce, ale prácu nevykonáva, je neaktívna časť pracovnej pohotovosti, ktorá sa považuje za pracovný čas.“ Aj z hľadiska komparatívneho výkladu právnych predpisov má žalobca za to, že ak sa pri „bežných zamestnancoch“ vykonávajúcich akýkoľvek druh práce, ktorých pracovný pomer sa spravuje Zákonníkom práce, aj „neaktívna časť“ pracovnej pohotovosti explicitne v zmysle § 96 ods. 2 ZP považuje za pracovný čas, tak neexistuje žiadny logický, legitímny a právne akceptovateľný dôvod, prečo by „neaktívna časť“ služobnej pohotovosti u hasičov nemala byť považovaná za súčasť ich pracovného (služobného) času. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, ako aj na dôvody uvedené v samotnej žalobe, je zjavné a nepochybné, že článok 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES nebol správne transponovaný do ZoHaZZ, keďže služobná pohotovosť vykonávaná hasičmi nie je považovaná za pracovný čas, čo je v rozpore s predmetným článkom Smernice, ako aj s judikatúrou Súdneho dvora, napr. rozsudku C-303/98 zo dňa 03.10.2000 vo veci SIMAP (body 46-52), rozsudku C-14/04 zo dňa 01.12.2005 vo veci Dellas (body 46-51) a rozsudku C-151/02 zo dňa 09.09.2003 vo veci Jaeger (body 44-71). Ani článok 6 ods. 1 Smernice 2003/88/ES nebol v skutočnosti správne (resp. z materiálnej stránky vôbec) transponovaný do ustanovení ZoHaZZ,. Vnútroštátne právo (ZoHaZZ) a kolektívne zmluvy síce formálne stanovujú dĺžku týždenného služobného času hasičov, avšak tieto obmedzenia dĺžky pracovného času sú v reálnej praxi sústavne porušované (prekračované). Z tvrdení žalovaného vyznieva, že sa na hasičov vzťahuje výnimka z povinnosti dodržať maximálne 48 – hodinový priemerný týždenný služobný čas tak, ako to ustanovuje Smernica, resp. že táto hranica nie je u hasičov v skutočnosti prekračovaná. Poukázal na právny názor odvolacieho súdu (Rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 15.02.2024, sp. zn. 2Co/86/2023), ktorý v obdobnom spore konštatoval: „Odvolací súd sa v tejto súvislosti plne stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že zákon o HZZ svojou úpravou nielenže nereflektuje 48 hodinový týždenný limit pracovného času, ale oddelením pracovnej služby od pracovnej pohotovosti a ich usporiadaním vytvoril priestor pre jeho nerešpektovanie; dokonca možno smelo konštatovať, zvlášť so zreteľom na spôsob, akým žalovaná aj v tomto konaní dotknuté ustanovenia zákona o HZZ interpretuje, že s prácou príslušníkov Hasičského a záchranného zboru SR nad tento rozsah sa v tejto úprave priamo rátalo, spoliehajúc sa zrejme na to, že pracovná pohotovosť do smernicou 2003/88/ES regulovaného fondu práce nespadá, a tiež aj na to, že z jej pôsobnosti je táto kategória zamestnancov vyňatá.“ Napokon žalobca zdôraznil, že prejednávajúci senát 18C Okresného súdu Zvolen v týchto sporoch vo všetkých svojich predchádzajúcich rozhodnutiach vo veciach hasičov vyslovili právny záver, že predmetné články 2 a 6 písm. b) Smernice neboli správne transponované do ZoHaZZ a tento záver bol v každom jednom prípade potvrdený aj odvolacím súdom.
3.2. Žalobou uplatnený spôsob výpočtu nároku neznamená, že si žalobca žalobou uplatňuje „mzdový nárok“ tak, ako to účelovo tvrdí žalovaný. Stanovenie výšky nároku analogickým použitím § 122 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ a § 122 ods. 1 ZoHaZZ žalobca považuje za logický a plne legitímny spôsob stanovenia výšky primeraného odškodnenia, ktorý súčasne rešpektuje zásadu ekvivalencie a efektivity tak, ako ich stanovuje judikatúra Súdneho dvora, pričom tento spôsob stanovenia výšky nároku je široko akceptovaný aj rozhodovacou praxou súdov, nevynímajúc ani rozhodnutia tunajšieho súdu v týchto sporoch Žalobca zdôraznil, že podanou žalobou sa domáha náhrady škody vo forme nemajetkovej

ujmy vyčíslenej podľa celkového súčtu hodín určenej služobnej pohotovosti, ktoré počas žalovaného reálne odslúžil a ktoré mu neboli započítané do služobného času. Žalobou teda neuplatňuje nárok na náhradu škody vyčíslený za presný počet hodín odpracovaných nad 48 hodín týždenne, ako sa žalovaný snaží v týchto sporoch pravidelne tvrdiť. Nesporným faktom, ktorý nijako nespochybňuje ani samotný žalovaný je, že žiadna z hodín určenej služobnej pohotovosti, ktorú každý hasič odpracuje v rámci každej jednej služobnej zmeny, nie je započítaná do odpracovaných hodín. Medzi nezapočítavaním služobných pohotovostí do pracovného času na jednej strane a prekračovaním limitu pracovného času na strane druhej je teda priama a bezprostredná súvislosť. Skutočnosť, prečo žalovaný nárok je vypočítaný len z hodín určenej služobnej pohotovosti, má viacero praktických a logických dôvodov. Prvá rovina je tá, že určenú služobnú pohotovosť žalobca vykonáva vždy počas každej jednej služobnej zmeny, služobný úrad už vopred presne vie, koľko hodín v rámci nich odpracuje a preto s nimi (s ich počtom) môže a musí vopred počítať pri rozvrhovaní služobného času. Druhá rovina je tá, že žalovanú sumu odvíja od „doplatku" do zákonom stanovenej odmeny za nariadenú služobnú pohotovosť, za tieto odslúžené hodiny nariadenej služobnej pohotovosti mu už bola vyplatená odmena. Nejde teda o to (ako tvrdí žalovaný), že by sa necítil poškodený aj tým, že mu neboli do pracovného času započítané ani odpracované hodiny nariadených služobných pohotovostí, dôvodom je len použitý vzorec výpočtu nároku. Podstatný dôvod je ten, že doposiaľ už vo viac než 100 právne identických súdnych sporoch prešiel tento spôsob uplatnenia nároku testom proporcionality, súdy ho považovali za primeraný, legitímny a plne akceptovateľný. V záujme právnej istoty a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí, aj v tomto prípade žalobca zvolil práve tento spôsob stanovenia výšky žalovaného nároku. Viaceré senáty nielen tunajšieho súdu, ale rovnako aj Okresného súdu Banská Bystrica a Okresného súdu Lučenec vyslovili názor, že za primeranú mieru odškodnenia by bolo možné považovať aj takú celkovú sumu, kedy by súd za každú z odpracovaných hodín služobnej pohotovosti žalobcovi priznal odškodnenie vo výške 100% hodinovej mzdy, v takom prípade by bola žalovaná suma niekoľko násobne vyššia. V súvislosti so spôsobom výpočtu výšky žalovaného nároku bolo nevyhnutné vedieť nielen presný rozsah údajov o jeho pracovnom čase, ale zároveň poznať aj presné údaje o vyplatenom služobnom plate za daný mesiac, ktoré sú uvedené vo výplatnej páske. Uvedené preto nesvedčí o tom, že sa v danom prípade môže jednať o mzdový nárok (právny názor vyslovený v rozsudku Okresného súdu Zvolen zo dňa 22.09.2023, č. k. 16C/42/2023-202: „Nakoniec sa súd nestotožnil ani s námietkou žalovaného, že žalobca v podstate v skutočnosti uplatnil mzdový nárok a nie nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. V prejednávanom spore nejde o mzdový nárok žalobcu, žalobca ani len netvrdil, že mu nebola vyplatená mzda (plat). Len zo spôsobu výpočtu nemajetkovej ujmy zo strany žalobcu nemožno dospieť k záveru, že predmetom sporu je v podstate mzdový nárok žalobcu."). Žalovaný tvrdí, že je nevyhnutné rozlišovať medzi transpozíciou smernice a jej samotnou aplikáciou, pričom poukazuje na dôkazné bremeno žalobcu vo vzťahu k porušeniu jednotlivých ustanovení Smernice. Je zrejmé, že aj samotný žalovaný si musí uvedomovať, že nielen Smernica, ale aj vnútroštátne predpisy ohľadne pracovného času zásahových hasičov sú porušované, opak by znamenal popieranie objektívnej reality potvrdenej stovkami súdnych rozhodnutí v takýchto sporoch za predchádzajúcich 10 rokov, ktoré jednoznačne konštatujú porušovanie práv hasičov. Žalovaný však v skutočnosti tento protiprávny stav nijako reálne nerieši, namiesto toho sa snaží len súdy „nanovo" presvedčiť, že toto porušovanie nie je až tak závažné, resp. každého z hasičov sa dotýka v inom rozsahu a zrejme preto má byť z jeho pohľadu právne „všetko v poriadku". Ak žalovaný poukazuje na viaceré rozhodnutia súdov Slovenskej republiky, v ktorých sa súdy vyjadrovali k otázke výšky náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá má byť výsledkom individuálneho posúdenia, tieto závery nijako nespochybňuje, avšak v tomto spore ide z hmotnoprávneho hľadiska o veľmi špecifický nárok, ktorý nemožno porovnávať s nárokmi na náhradu nemajetkovej ujmy v typických sporoch o ochranu osobnosti a teda ani s uvádzanými rozhodnutiami súdov. Základ žalovaného nároku spočíva v nároku na náhradu škody z porušenia únijného práva, pričom náš právny poriadok nemá žiadny osobitný právny predpis či ustanovenie, ktoré by upravovalo nárok na náhradu škody vzniknutej jednotlivcovi porušením práva Európskej únie, za ktorú škodu zodpovedá štát. Právne závery vyplývajúce z rozhodnutí súdov, na ktoré žalovaný poukazuje, sa zaoberali „typickými" nárokmi v sporoch o ochranu osobnosti, v ktorých je uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch napr. z dôvodu difamačných výrokov, nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd a pod. V tomto prípade najvhodnejším porovnateľným kritériom je práve kritérium ceny práce, pretože sa javí absolútne spravodlivé, aby bolo porušovanie jednotlivých ustanovení Smernice odškodňované obdobne, ako je oceňovaný jeho pracovný čas, keďže k porušeniu práva a vzniku škody resp. ujmy došlo práve pri výkone práve v rámci služobného pomeru.

3.3. Výpočet (priemerného) týždenného služobného času tak, ako ho žalobca uvádza v žalobe, je správny a je vypočítaný úplne identickým spôsobom, ako bol tento vypočítavaný vo všetkých doterajších

súdnych sporov kolegov, ktorých zastupoval ten istý právny zástupca. Je potrebné vychádzať práve z fondu pracovného času, pretože v ňom by mali byť zahrnuté všetky hodiny, ktoré musí zamestnanec za daný mesiac odpracovať tak, aby splnil zákonom (príp. kolektívnou zmluvou) stanovený týždenný pracovný čas, s výnimkou nadčasov, keďže tieto nie je možné dopredu plánovať. Do fondu služobného času hasiča sa výlučne započítava len 17 (do konca roka 2021) resp. 16 hodín (od roku 2022). Celkový pracovný čas hasiča predstavuje súčet fondu pracovného času, služobných pohotovostí a nadčasov za daný mesiac. Údaj o odpracovaných hodinách v rámci výpisu z dochádzkového systému SAP je v položke „odpracované hodiny“ (skratka „OH“), totožný s údajom o fonde pracovného času (skratka „FPČ“) uvedenom na výplatnej páske. Napr. mesiac apríl 2021, pri ktorom je vo výpise z dochádzkového systému SAP údaj o odpracovaných hodinách v stĺpci „OH“ 151,12, pričom vo fonde pracovného času na výplatnej páske za mesiac apríl 2021 je uvedený rovnaký údaj 151,20. Z výpisov z dochádzkového systému SAP zároveň vyplýva aj to, že v rámci odpracovaných hodín „OH“ nie sú započítané hodiny odpracovanej služobnej pohotovosti, keďže tieto sú osobitne uvedené v kolónke „PR“. Dochádzkový systém SAP je výlučne evidenciou služobného času príslušníkov HaZZ. Pri výpočte priemerného týždenného pracovného času je teda nutné vychádzať z vnútroštátnej úpravy, aby bolo možné zistiť, či Smernica bola transponovaná správne a či je dodržaný článok 6 písm. b) Smernice o maximálnom týždennom pracovnom čase. Zároveň je potom pri výpočte priemerného týždenného pracovného času potrebné vychádzať z definície pojmu „služobný čas“ uvedenej v § 85 a § 86 ZoHaZZ, ako aj z jednotlivých ustanovení ZoHaZZ ktoré je nevyhnutné považovať za služobný čas (t. j. služobnú pohotovosť a nadčas) a zároveň aj z ustanovenia § 97 ZoHaZZ, ktorý presne stanovuje čo sa považuje za služobný čas. Smernica v článku 15 umožňuje prijať členským štátom výhodnejšiu úpravu v porovnaní s minimálnymi požiadavkami, ktoré zakotvuje Smernica. V súlade s týmto vnútroštátna právna úprava v § 97 ZoHaZZ vymedzuje, ktorý čas resp. ktoré časové obdobia sa posudzujú ako vykonávanie štátnej služby. Neobstojí preto obrana žalovaného, ktorý namieta použitie ustanovenia § 97 ZoHaZZ, pretože toto ustanovenie bolo zavedené v súlade s dispozitívnym ustanovením článku 15 Smernice a teda je v tomto smere nutné vychádzať práve z vnútroštátnej právnej úpravy. Právo Európskej únie stanovuje minimálne štandardy, ktoré musia členské štáty dodržiavať, ale členské štáty môžu prijať alebo zachovať výhodnejšie ustanovenia pre zamestnancov. Článok 2 ods. 1 Smernice v rámci definície pracovného času uvádza, že pracovným časom je aj vykonávanie činnosti alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi predpismi alebo praxou, pričom takýmto vnútroštátnym predpisom je v tomto smere aj § 97 ZoHaZZ (resp. obdobne § 144a ZP). Za nesprávne a zavádzajúce je aj tvrdenie žalovaného, že do výpočtu priemerného týždenného pracovného času nemožno zarátavať čas, kedy hasič čerpá dovolenku, prípadne je pracovne neschopný. Toto tvrdenie je totiž v prvom rade v rozpore so znením samotnej Smernice. Podľa článku 16 písm. b) Smernice pri prepočte týždenného pracovného času nemožno zohľadňovať obdobia, kedy bol pracovník práceneschopný, prípadne čerpal zákonom priznaný nárok na dovolenku a teda nemožno týmito obdobiami, počas ktorých pracovník nepracoval, znižovať priemerný týždenný pracovný čas. Doby ročnej dovolenky a dočasnej práceneschopnosti sa do výpočtu priemeru bez všetkého ako voľno nemajú započítavať. Je preto nesprávna aj argumentácia žalovaného, ktorou sa žalovaný fakticky dožaduje, aby sa na výpočet priemerného týždenného pracovného času zohľadnil iba skutočný čas výkonu služby a služobnej pohotovosti s tým, že obdobia dovolenky a pracovnej neschopnosti sa majú jednoducho započítať do voľna medzi služobnými zmenami. Ak by totiž nemali byť obdobia zákonom priznanej dovolenky posudzované ako odpracovaný čas, odradzovalo by to pracovníkov od čerpania platenej dovolenky za kalendárny rok, ktorú Súdny dvor považuje za mimoriadne významnú zásadu sociálneho práva Európskej únie, od ktorej sa nemožno odchýliť. Podľa rozsudku C-514/20 zo dňa 13.01.2022 vo veci DS proti Koch Personaldienstleistungen GmbH judikoval: „Článok 7 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času v spojení s článkom 31 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie sa má vykladať v tom zmysle, že bráni ustanoveniu kolektívnej zmluvy, podľa ktorého sa na účely určenia, či bol dosiahnutý limit odpracovaných hodín zakladajúci nárok na príplatok za prácu nadčas, nezohľadňujú hodiny zodpovedajúce obdobiu platenej dovolenky za kalendárny rok, ktorú pracovník čerpal, ako odpracované hodiny.“ Žalovaný sa jeho výkladom Smernice snaží navodiť dojem, že pojem „dovolenka“ je právne (svojim obsahom a dopadom) totožný so všetkými poskytovanými druhmi voľna (napr. voľno za sviatok, platené služobné voľno) a takto ho umelo zahrnúť pod pojem „čas odpočinku“. Ak žalovaný podľa legislatívy považuje napr. obdobia plateného voľna alebo voľna za sviatok, za čas vykonávania štátnej služby, nemôže tento čas na druhej strane považovať za „čas odpočinku“. Náš zákonodarca žiadne „neutrálne dni“ v ZoHaZZ neupravuje a dokonca neumožňuje žiadne odpočítavanie akýchkoľvek dní v rámci akéhokoľvek (či už „referenčného“, alebo iného) obdobia, a to ani v rámci 6 mesačného obdobia uvedeného v §

86 ods. 1 ZoHaZZ. Priemer sa nemá vypočítavať v uvádzanom „referenčnom“ období 6 mesiacov, kde žalovaný toto „referenčné obdobie“ stotožňuje s úpravou nerovnomerného rozvrhnutia služobného času v § 86 ods. 1 ZoHaZZ. Článok 6 Smernice stanovuje maximálny týždenný pracovný čas a v súvislosti s tým rozlišuje: 1. v písmene a) stanovený týždenný pracovný čas, ktorý bude obmedzený zákonmi - tzv. zákonný pracovný čas, ktorý je ustanovený v § 85 ZoHaZZ na 40 hodín týždenne (čo predstavuje najvyšší možný rozsah týždenného pracovného času), a 2. v písmene b) maximálny priemerný pracovný čas za stanovené obdobie 7 po sebe nasledujúcich dní. Hypotéza právnej normy článku 6 písm. b) Smernice predpokladá dodržanie (neprekročenie) priemerného 48 hodinového týždenného pracovného času a nie prekročenie 48 hodín v rámci siedmich dní. Vymedzenie siedmich za sebou nasledujúcich kalendárnych dní je v Smernici len vymedzením dĺžky trvania pracovného týždňa, v rámci ktorého je ustanovený týždenný pracovný čas, ktorý nesmie v priemere presiahnuť 48 hodín. Týždenný pracovný čas stanovený počas pracovného týždňa je konštruovaný ako priemerný týždenný pracovný čas, ktorý možno určiť len ako priemer reálne odpracovaných hodín v pracovnom týždni za viaceré pracovné týždne v konkrétne stanovenom (sledovanom) časovom období. Pri zisťovaní, či bol porušený článok 6 písm. b) Smernice je preto potrebné prihliadať na priemer za dlhšie časové obdobie a nie je možné zisťovať prekročenie priemeru konkrétne v každom kalendárnom týždni. V tomto smere je možné čo aj analogicky vychádzať z tzv. referenčného obdobia, ktoré však Smernica predpokladá v rôznych dĺžkach. Podmienkou, aby bolo možné v členskom štáte aplikovať referenčné obdobie v konkrétnej dĺžke je to, že právna úprava referenčných období by musela byť transponovaná resp. prevzatá do vnútroštátneho právneho predpisu a museli by byť stanovené konkrétne podmienky výpočtu priemerného týždenného pracovného času v presne vymedzenom referenčnom období. Tu však referenčné obdobie, tak ako ho vymedzuje Smernica, nebolo prevzaté do právnej úpravy ZoHaZZ a nebola takto využitá ani žiadna z odchýlok resp. výnimiek ustanovených v článku 17 Smernice. ZoHaZZ neustanovuje žiadnu definíciu priemerného služobného času, rovnako neustanovuje ani to, čo sa považuje za „týždeň“ na účely určenia rozsahu služobného času a jeho rozvrhnutia. Zákonodarca v ustanovení § 86 ZoHaZZ upravuje vyslovene rozvrhnutie služobného času, ktorý je stanovený na 40 hodín týždenne a tento môže byť rozvrhnutý nerovnomerne po obdobie šiestich mesiacov. V rámci takto stanoveného nerovnomerného rozvrhnutia služobného času je stanovená dĺžka služobného dňa v rozsahu najviac 24 hodín. Vykonávanie služobných činností príslušníkov s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom sa rozvrhuje spravidla na obdobie jedného mesiaca. Z uvedeného vyplýva, že ZoHaZZ nielenže neupravuje žiadne obdobie pre výpočet priemerného služobného času na účely článku 6 písm. b) Smernice, ale veľmi nejednoznačne a neúplne upravuje obdobie, počas ktorého sa rozvrhuje týždenný služobný čas. Problém spôsobuje to, že služobný čas zásahových hasičov, ktorí slúžia v režime nerovnomerne rozvrhovaného služobného času, je v skutočnosti rozvrhovaný tak, ako je to u príslušníkov HaZZ s rovnomerne rozvrhnutým služobným časom (t. j. ako u „denných“ resp. „suchých“ hasičov). V rámci stanoveného šesťmesačného obdobia sa služobný čas musí rozvrhnúť tak, aby na konci tohto obdobia bol dodržaný zákonom ustanovený rozsah týždenného služobného času príslušníka v rozsahu 40 hodín týždenne, a to v rámci plánovaných dovoleniek či práceneschopností. Ak služobný čas príslušníka je stanovený na 40 hodín týždenne (§ 85 ods. 2 ZoHaZZ), pri odslúžení čo i len dvoch služobných dní v týždni presiahne tento čas minimálne o 8 hodín (2 zmeny po min. 24 hodín = 48 hodín). Ak však do služobného času žalobcu nezapočítame hodiny odslúženej pohotovosti, potom deklarovaný „týždenný služobný čas“ bude formálne zodpovedať zákonom resp. kolektívnou zmluvou ustanovenému týždennému služobnému času (2 x 16 hodín = 32 hodín). Obdobie šiestich mesiacov, t. j. presný začiatok a koniec tohto obdobia by mal byť v zákone alebo kolektívnej zmluve riadne upravený, čo však v prípade ZoHaZZ ani kolektívnej zmluvy splnené nie je. Šesťmesačné obdobie upravené v § 86 ZoHaZZ nemožno stotožňovať s referenčným obdobím, v ktorom sa má sledovať maximálny priemerný pracovný čas v zmysle čl. 6 písm. b) Smernice. Referenčné obdobia podľa čl. 16 Smernice („členské štáty môžu stanoviť“ v rôznej dĺžke), musia byť stanovené vopred a to v konkrétnom právnom predpise tak, aby boli vždy jednoznačne určiteľné. Zároveň musí byť takto stanovená nielen samotná dĺžka referenčného obdobia (napr. 4 – 12 mesiacov), ale aj presný spôsob jeho vymedzenia (napr. od 01.01. do 30.06., od 01.03. do 30.09 a pod., či ide o pevné alebo pohyblivé obdobie), v opačnom prípade je odkazovanie na referenčné obdobia pre adresáta právnej normy absolútne nejasné a neurčiteľné. Preto je najvýstižnejšie pre zistenie porušenia článku 6 písm. b) Smernice počítať priemer týždenného pracovného času za celé žalované obdobie, nakoľko Smernica požaduje, aby priemerný týždenný pracovný čas bol zachovaný v každom referenčnom období bez ohľadu na jeho dĺžku (či už by išlo o 4, 6 alebo 12 mesačné referenčné obdobie). Zo samotného ZoHaZZ, ale ani iného právneho predpisu či kolektívnej zmluvy nevyplýva, že by tieto ustanovenia Smernice boli do nášho právneho poriadku riadne prevzaté. Podľa rozsudku Okresného súdu Humenné sp. zn.: 5C/136/2023 zo dňa 22.02.2024:

„Vo vzťahu k námietke žalovaného, v ktorej poukazuje na čl. 16 písm. b) Smernice 2003/88/ES, tunajší súd konštatuje, že smernica umožňuje členským štátom pre uplatňovanie článku 6 (maximálny týždenný pracovný čas) referenčné obdobie, nepresahujúce štyri mesiace. V tejto súvislosti je nevyhnutné si uvedomiť, že na to, aby sa takéto ustanovenie mohlo uplatňovať, bolo nevyhnutné aby bolo prevzaté do právneho poriadku Slovenskej republiky. Zo zákona č. 315/2001 Z.z. nevyplýva, že by SR uvedené ustanovenie ako aj ustanovenie čl. 6 písm. b) Smernice prevzala do vnútroštátneho poriadku, a teda, že by maximálny týždenný pracovný čas, bolo možné dodržiavať a skúmať v rámci, referenčného obdobia 4 mesiacov, resp. za splnenia smernicou stanovených podmienok, aj v dlhšom období. Keďže Slovenská republika neprevzala v žiadnom svojom ustanovení zákona č. 315/2001 Z.z. ani inom zákone, upravujúcom právne postavenie príslušníkov Hasičského a záchranného zboru, články smernice o stanovení maximálneho týždenného pracovného času, nemožno konštatovať ani to, že by prevzala, resp. že by do právneho poriadku SR boli transponované ustanovenia smernice o možnosti určenia referenčného obdobia, v ktorom by sa maximálny týždenný pracovný čas posudzoval. Ustanovenia § 86 zákona č. 315/2001 Z.z. sa týkajú nerovnomerného rozvrhnutia služobného času. Vzhľadom na uvedené, námietka žalovaného o zisťovaní splnenia podmienok v rámci referenčného obdobia bola nedôvodná, nakoľko ustanovenie o referenčnom období, súvisiacom s maximálnou výmerou týždenného pracovného času, taktiež nebolo do právneho poriadku SR riadne prevzaté, a preto sa žalovaný nemôže dovolávať jeho aplikácie.“ Pritom aj počas referenčného obdobia, bez ohľadu na jeho dĺžku, sú štáty povinné garantovať neprekročenie 48 hodinového týždenného pracovného času, nakoľko žiadne ustanovenie Smernice nespája so zavedením referenčných období možnosť štátu nerešpektovať záväzok podľa článku 6 písm. b) Smernice, viď rozsudok Súdneho dvora C-254/18 zo dňa 11.04.2019 vo veci Syndicat des cadres de la sécurité intérieure: „Článok 6 písm. b), článok 16 písm. b) a článok 19 prvý odsek smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá na účely výpočtu priemerného týždenného pracovného času stanovuje referenčné obdobia, ktoré sa začínajú a končia v určitých kalendárnych dátumoch, pokiaľ táto právna úprava obsahuje mechanizmy, ktoré umožňujú zabezpečiť, že priemerný maximálny týždenný pracovný čas v rozsahu 48 hodín bude rešpektovaný počas každého obdobia šiestich mesiacov zapadajúceho do rámca dvoch po sebe nasledujúcich pevných referenčných období.“ Naša vnútroštátna právna úprava v ZoHaZZ neobsahuje žiadne mechanizmy, ktoré by zabezpečili, že nebude prekračovaný 48 hodinový týždenný pracovný čas v každom období dvoch po sebe nasledujúcich referenčných období (ak by referenčné obdobia boli do právneho poriadku vôbec prevzaté). Žalobca pritom v žalobe deklaroval, že maximálny priemerný týždenný pracovný čas je sústavne prekračovaný. Každý hasič vždy počas kalendárneho roka vykonáva prácu nadčas, pričom k najmenej 2 službám za týždeň, ktoré trvajú najmenej 48 hodín treba pripočítať nielen hodiny nadčasov, ale aj nariadené služobné pohotovosti, hodiny strávené na kurzoch, školeniach a výcvikoch. Z uvedeného systému je zrejmé, že aj pri týždňoch, kedy hasič odpracuje „len“ 2 zmeny, jeho priemerný týždenný pracovný čas nevyhnutne prekročí 48 hodín týždenne.

3.4. Vo vzťahu k námietkam žalovaného o neexistencii škody resp. ujmy, k tvrdeniam žalovaného ohľadne „možnosti odpočívať alebo sa venovať inej činnosti“ v súvislosti so služobnou pohotovosťou, žalobca uviedol, že počas celého jej trvania je povinný nachádzať sa v budove hasičskej stanice, túto nemôže opustiť a súčasne musí byť fyzicky aj psychicky vždy pripravený do 1 minúty od ohlásenia poplachu vykonať výjazd. Služobná pohotovosť je vykonávaná v nočných hodinách od 22:00 do 06:00 hod., čo ju robí o to náročnejšou a vyčerpávajúcejšou a možnosť „oddychovať“ je vyslovene iluzórna. Žalovaný tvrdí, že žalobca mal možnosť sa pred nástupom na vykonávanie štátnej služby v HaZZ oboznámiť so všetkými podmienkami výkonu služby. Teda ak by aj dochádzalo k porušovaniu Smernice ako aj ZoHaZZ, tak si vlastne za to môže každý hasič, pretože ak do HaZZ nastúpil, má takýto protiprávny stav bez ďalšieho tolerovať. Žalobca vedel, že bude pracovať v režime 3 zmien striedajúcich sa v 24 hodinových intervaloch. Nevedel, že reálne bude pravidelne pracovať oveľa vyšší počet hodín týždenne, ani že žiadnu z hodín odpracovaných služobných pohotovostí nebude žalovaný (a teda ani služobný úrad) považovať za pracovný (služobný) čas. Žalovaný poukazuje na rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 21C/60/2022 zo dňa 02.02.2023, ktorým mala byť žaloba pre neunesenie dôkazného bremena zamietnutá, hoci nenadobudol do dnešného dňa právoplatnosť. Žalobca vo svojej žalobe podrobne uvádza všetky tie skutočnosti, ktorých údajnú absenciu tamojší súd vyčítal žalobcovi. Žalovaný taktiež poukazuje na to, že žalobca bol s plánovaným rozvrhom služobného času vždy oboznámený, ide o návrh rozvrhu služieb, s ktorým sú hasiči oboznamovaní 3 dni pred začiatkom nasledujúceho kalendárneho mesiaca. je to však rozdielny plán od plánu služieb, ktorý ako dôkaz priložil žalobca k žalobe (Dôkaz 4 – mesačné výpisy z dochádzkového systému SAP), t.j. reálny výkon služieb.

Ten potvrdzuje, že služobná pohotovosť nie je započítaná do pracovného (odpracovaného) času, keďže v stĺpci „OH“ (odpracované hodiny) je uvádzaný len celkový súčet hodín odpracovaných v rámci výkonu služby v daný mesiac a teda nezohľadňuje aj odpracované hodiny určenej služobnej pohotovosti. Vzhľadom na dlhoročne nedostatočný počet príslušníkov - zásahových hasičov a v tomto smere absolútne personálne poddimenzovaný stav HaZZ, ktorý žalovaný štát kompenzuje práve sústavným prekračovaním maximálneho týždenného služobného času v priamej nadväznosti na predstieranie, že služobná pohotovosť nie je pracovným časom, je pre každého zásahového hasiča objektívne nemožné, aby namietaním rozvrhu plánu služieb dosiahol jeho úpravu v zmysle zníženia počtu hodín, ktoré musí celkovo odslúžiť. Žalovaný poukazuje na viaceré rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, v ktorých sa tento zaoberal výškou náhrad nemajetkovej ujmy v peniazoch napr. zásahmi do osobnosti neoprávnenou kritikou resp. usmrtením člena rodiny. Žalovaný sa tu snaží porovnávať neporovnateľné, viď rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 14.12.2022, sp. zn. 17Co/59/2022 (ods. 48), obdobne aj rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 23.11.2022, sp. zn. 17Co/47/2022 (ods. 23): „Vzhľadom na špecifickosť zásahu do osobnosti žalobcu v dôsledku porušenia práva Únie a trvanie zásahu nie je dobre možné porovnanie s inými obdobnými prípadmi zásahov ako to namietal žalovaný v podanom odvolaní (v prípade zásahov do osobnosti neoprávnenou kritikou, resp. usmrtením člena rodiny ide o rozdielne skutkové okolnosti). Prisúdená náhrada nemajetkovej ujmy neprevyšuje ani náhrady priznávané v týchto prípadoch, resp. obetiam trestných činov.“. K častiam odôvodnení rozhodnutí odvolacích súdov a Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktoré žalovaný v odpore cituje, právne názory uvedené v predmetných rozhodnutiach súdov síce nijako žalobca nespochybňuje, avšak v tomto spore ide z hmotnoprávneho hľadiska o veľmi špecifický nárok, ktorý zďaleka nemožno porovnávať s nárokmi na náhradu nemajetkovej ujmy v typických sporoch o ochranu osobnosti. Základ žalovaného nároku žalobcu spočíva v nároku na náhradu škody z porušenia únioného práva, pričom ustanovenia § 11 – 13 OZ o ochrane osobnosti sú tu použité len analogicky a to výlučne z dôvodu, že náš právny poriadok nemá žiadny osobitný právny predpis či ustanovenie, ktoré by upravovalo nárok na náhradu škody vzniknutej jednotlivcovi porušením práva Európskej únie, za ktorú škodu zodpovedá štát. V súvislosti s námietkami žalovaného, ktorými spochybňuje, že by žalobcovi akákoľvek ujma v dôsledku žalovaného protiprávneho stavu vôbec vznikla, opätovne poukázal na rozsudok Súdneho dvora C-243/09 zo dňa 14.10.2010 vo veci Günter Fuß, podľa ktorého už len samotná strata času odpočinku je sama o sebe bez ďalšieho dôvodom na priznanie nároku na náhradu škody porušením článku 6 písm. b) Smernice a to bez toho, aby k tomuto následku musel pristúpiť aj akýkoľvek prípadný ďalší následok na osobnostných právach žalobcu z hľadiska vnútroštátneho práva, pretože už len samotná strata času odpočinku znamená zásah do základného práva na ochranu zdravia a ujmu v tomto smere. Teda na procesný úspech v tomto spore nie je nevyhnutné preukazovať žiadnu ďalšiu osobitnú ujmu napr. na rodinnom živote, či iných osobnostných právach, pretože už samotná strata času odpočinku, ku ktorej dochádza prekračovaním maximálneho pracovného času, je aj sama o sebe dostatočná na priznanie žalovaného nároku. Žalobca však ako dôkaz navrhol svoj výsluch. Pri vzájomnom porovnaní žalovanej sumy s počtom hodín odpracovanej určenej služobnej pohotovosti, potom uplatnená náhrada škody vo forme nemajetkovej ujmy v peniazoch predstavuje vo výške 2,40 Eur za každú hodinu určenej služobnej pohotovosti (4.342,89 Eur : 1809,50 hodín = 2,24 Eur/hod.), pričom táto suma je stále výrazne nižšia, ako je priemer minimálnych hodinových miezd v Slovenskej republike pre prvý (najľahší) stupeň náročnosti práce, ktorá za žalované obdobie predstavovala sumu vo výške 3,91 Eur.

3.5. K námietke miestnej nepríslušnosti žalovaného žalobca poukázal na skutočnosť, ktorá zakladá nárok na náhradu škody, tá nastala v mieste výkonu jeho služobnej činnosti, pričom tu vznikli a prejavili sa aj následky tejto škody vo forme nemajetkovej ujmy. Táto skutočnosť nastala v územnom obvode Okresného súdu Zvolen. Ak žalovaný tvrdí, že má ísť o „pracovnoprávny spor“ a teda z hľadiska kauzálnej príslušnosti súdov má byť miestne príslušným v tomto prípade Okresný súd Banská Bystrica, k dôvodom, prečo sa v danom prípade nejedná o „mzdový nárok“, sa žalobca už podrobne vyjadril, zo žiadneho zákonom stanovaného hľadiska nemožno tento spor podradiť pod „individuálny pracovnoprávny spor“, či „spor z kolektívnych pracovnoprávnych vzťahov, štrajku a výluky“ tak, ako ich vymedzuje § 24 CSP. Nie sú teda naplnené zákonné predpoklady funkčnej príslušnosti súdu, na základe ktorých by mal byť príslušným na konanie Okresný súd Banská Bystrica.

4. K vyjadreniu žalobcu žalovaný v písomnom stanovisku zotrval na svojej doterajšej argumentácii. Ohľadom skutočnosti, že žalobca v skutočnosti žiada mzdové nároky, žalovaný poukázal napríklad na uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/82/2023 zo dňa 03.04.2024, ktorým vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie, cit.: „52. Aj keď na strane jednej sa na prvý pohľad javí, že

súd pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy vychádzal z povahy nemajetkovej ujmy, v skutočnosti tomu tak nie je, pretože súd pri ustálení výšky tohto nároku vychádzal z matematických prepočtov peňažnej náhrady podľa § 122 ods. 1 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z. a peňažnej náhrady podľa § 122 ods. 1 tohto zákona, čo je 50 % mínus 15 %, čo sa rovná 35 %, na základe čoho s prihliadnutím na to, v akej konkrétnej výške bola žalobcovi v rozhodnom období vyplatená peňažná náhrada za každú hodinu služobnej pohotovosti, vypočítal žalobcovi nevyplatený peňažný rozdiel, čím fakticky stotožnil nemajetkovú ujmu so mzdovým nárokom, resp. s vecnou škodou, ktoré ale neboli predmetom tohto konania.“ Žalovaný v tomto zmysle znovu poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/29/2021 zo dňa 31.01.2023, cit.: „(...) V takto individualizovanom rámci určovania konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy zovšeobecnenie ani neprichádza do úvahy, keďže rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvalifikovať a vyčísliť.“ Prípadný odklon od tohto v zásade nového rozhodnutia predstavuje zásah do práva na spravodlivý proces, čím sa narušuje princíp právneho štátu ustanovený v článku 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Žalovaný poukázal na radu ďalších rozhodnutí súdov Slovenskej republiky v obdobných veciach, kedy sa právni zástupcovia žalobcov pokúšali o uplatnenie rovnakého spôsobu, aký uplatnil aj právny zástupca žalobcu v tomto konaní, avšak bezúspešne: rozsudok Okresného súdu Prievidza sp. zn. 8C/12/2024 zo dňa 30. mája 2024, sp. zn. 8C/2/2024 zo dňa 04.04.2024, a sp.zn. 8C/73/2023 zo dňa 04.04.2024. Okresného súdu Pezinok sp. zn. 8C/51/2023 zo dňa 19.06.2024, Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 3C/18/2023 zo dňa 02.02.2024, sp. zn. 17C/16/2023 zo dňa 05.01.2024, Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/332/2012 z 02.10.2013,Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/26/2024 zo dňa 30.05.2024 Krajský súd v Banskej Bystrici vec vrátil Okresnému súdu v Lučenci na nové konanie a to z dôvodu, že Okresný súd Lučenec porušil zásadu „ne ultra petitum“, keď rozhodol vo veci priznaním plnej výšky žiadanej žalobcom, ktorú si vypočítal totožným spôsobom ako v tomto prípade. Súdy Slovenskej republiky sa odkláňajú od predmetného spôsobu výpočtu nemajetkovej ujmy z dôvodu, že tento celkom zrejme odporuje podstate a účelu náhrady nemajetkovej ujmy a fakticky „zlieva“ pojem nemajetková ujma s pojmom vecná škoda. Takýmto spôsobom rozhodovania súdov predstavuje konanie v excese, kedy prípadné takéto rozhodnutie predstavuje porušenie zásady ne ultra petitum, teda rozhodovanie v rozpore s § 216 Civilného sporového konania (ďalej len ako „CSP“). Žalovaný s poukazom na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-742/19 má za to, že tu nemožno hovoriť o skutočnej škode spočívajúcej v rozdielnom ohodnotení výkonu služby a služobnej pohotovosti, teda ich rozdielne ohodnotenie neznamená zásah do mzdových práv pracovníkov. Zároveň žalovaný poukazuje aj na systematický výklad predmetných pojmov, o nemajetková ujma je upravená v § 11 až § 16 Občianskeho zákonníka, skutočná ujma je upravená v § 415 a nasl. Občianskeho zákonníka. Podľa uznesenia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/66/2023 zo dňa 19.07.2023, cit.: „46. V súvislosti s určením výšky náhrady nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch iných žalobcov voči tej istej žalovanej prax okresných súdov v obvode Krajského súdu v Košiciach aj tohto krajského súdu je dlhodobo jednotná ohľadne záveru, že náhrada nemajetkovej ujmy nie je ekvivalentom straty na zárobku, ktorú žalobcovia utrpeli v dôsledku nesprávneho prebratia Smernice. Súdy preto aj keď spočiatku priznávali nemajetkovú ujmu vo výške 35 % zo sumy, ktorou je príslušná časť služobného platu toho ktorého žalobcu, keď vychádzali z argumentácie, že nemajetková ujma má najbližšie k náhrade škody vzniknutej v dôsledku konštatovaného porušenia práva a jej výpočet ako rozdiel náhrady uvedenej v § 122 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. a peňažnej náhrady uvedenej v § 122 ods. 2 písm. a/ cit. zákona je možné považovať za sumu, ktorá je primeranou výškou nemajetkovej ujmy, postupne od tejto súdnej praxe bolo upustené a výška náhrad nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch iných žalobcov sa pohybuje v rozpätí od 1.500 € do 2.500 € (viď rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/35/2022, 6Co/60/2022, 6Co/193/2022, 6Co/102/2022, 11Co/222/2020, 11CoPr/1/2020, 11CoPr/4/2020 – vo všetkých priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 2.000 €, sp. zn. 2CoPr/3/2019 – priznaná náhrada 1.500 € a sp. zn. 6Co/129/2022 – priznaná náhrada 2.500 €). (...) Z hľadiska určenia tejto výšky nie je rozhodujúce, v akej výške došlo k strate na zárobku žalobcu, keď za pracovnú pohotovosť mu bola vyplácaná iba odmena vo výške 15 % platového stupňa, hoci za naridenú služobnú pohotovosť by mu patrila za každú hodinu peňažná náhrada vo výške 50 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu (pozn. bod 49. uznesenia). Krajský súd v Košiciach jasne ustanovil, že predmetný spôsob výpočtu nie je správny a síce dodatočne, ale predsa sa od neho odklonil. Nakoľko žiadne iné súdy v Slovenskej republike, okrem niektorých súdov Banskobystrického kraja, nepovažujú predmetný výpočet za správny, tak má žalovaný za to, aby aj Okresný súd Zvolen prihliadol na predmetné rozsudky 7 a uznesenia okresných a krajských súdov v Slovenskej republike a upustil od rozhodovania predmetným spôsobom.“. Žalovaný ďalej citoval mnohé rozhodnutia súdov, v ktorých sa zaoberali spôsobom zisťovania výšky nemajetkovej ujmy.

4.1. Žalovaný nesúhlasí, že by bol článok 6 písm. b) smernice 2003/88/ES vo vzťahu k žalobcovi porušený z dôvodu nesprávnej transpozície smernice 2003/88/ES. Poukazuje na rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 16C/11/2023 zo dňa 30.01.2024, keď je povinnosťou súdu skúmať v prvom rade, či vôbec došlo k porušeniu smernice 2003/88/ES. Žalovaná suma predstavuje marginálny rozdiel oproti najnovším rozsudkom okresných súdov, resp. krajských súdov, v predmetných veciach. Súdna prax v prípadoch, kedy došlo k porušeniam smernice 2003/88/ES sa ustálila na rozsahu 1.500 Eur až 2.500 Eur. napr. rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/85/2023 zo dňa 06.03.2024, uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/7/2023 zo dňa 09.01.2024, ktorým odvolací súd rovnako zrušil rozhodnutia súdu prvej inštancie a vec vrátil na nové konanie, uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/82/2023 zo dňa 03.04.2024, ktorým rovnako zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie konštatujúc, že priznaná suma 4.445,48 Eur je nedôvodne vysoká, uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/66/2023 zo dňa 19.06.2023 bod 46., ktorý sa priklonil k rovnakému záveru a zrušil rozsudok Okresného súdu Michalovce č. k. 5C/22/2022-150 zo dňa 05.12.2022, ktorým súd priznal žalobcovi nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5.640,93 Eur a vec vrátil na nové konanie. Zároveň je zrejmé, že súdy mimo Banskobystrického kraja, resp. aj niektoré súdy v rámci Banskobystrického kraja, priznávajú výšku náhrady nemajetkovej ujmy v rozsahu 1.000 Eur až 2.500 Eur, resp. viac iba v odôvodnených prípadoch a aj to len do výšky približne 3.500 Eur. V ostatnom zotrval na svojich vyjadreniach.

5. Súd vykonal dokazovanie na pojednávaní dňa 05. 11. 2024 výsluchom žalobcu, oboznámením listinných dokladov a zistil nasledujúci skutkový a právny stav veci:

6. Žalobca na pojednávaní potvrdil, že pracuje na hasičskej stanici vo Zvolene od 01. 04. 2021. Pracovný čas je organizovaný tak, že pracuje na 3 smeny, má 24 hodinové služby a potom by mal mať 48 hodín voľno. Toto sa však nie vždy dodržiava, nakoľko musí absolvovať aj rôzne školenia, kurzy alebo opakované kurzy, výcviky a podobne. Počas 24 hodinovej služby má 16 hodín pracovný čas, na to nadväzuje 8 hodinová nočná pohotovosť. Počas pracovného času má určené, čo sa robí, cez pohotovosť musí byť na pracovisku pripravený do 1 minúty na výjazd. Služby sa plánujú každý mesiac, je s nimi 3 dni vopred oboznámený, avšak v priebehu mesiaca sa tento plán mení, napr., ak sa má zúčastniť školení, kurzov, ktoré nie vždy vie dopredu, t. j. je to nariadené aj mimo rozvrhu plánovaných služieb. Dovolenku si síce môže čerpať, ale keďže je nariadený minimálny stav, čo je 8 príslušníkov a maximálny stav je 12, 4-ja si vždy čerpajú voľno. Väčšinou si žalobca čerpá náhradné voľno, ktoré dostáva za školenia, kurzy, ak by si ho nevyčerpal do pol roka, tak by prepadlo, čerpá ho vtedy, keď mu je určené, napr. tak, že má zostať 5 hodín doma a potom nastúpiť do práce o 12-tej. Toho času má v podstate nevyčerpanú celú dovolenku, nakoľko si ju nemal kedy vyčerpať. Je ženatý, má dve maloleté deti vo veku 3 a 2 rokov. Uvedená organizácia práce značne narušuje chod ich domácnosti, ak si aj niečo naplánujú a nečakane musí ísť do práce, musí niekoho zabezpečiť na pomoc manželke, ktorá je na materskej dovolenke, avšak jedno dieťa už nastúpilo do MŠ. Rodičia v tomto veľmi nevedia pomôcť. Prednedávnom mu ochorela mama, v priebehu mesiaca zostala na vozíku a všetko bolo treba riešiť, musel to rieši na úkor rodiny, nakoľko bol časovo obmedzený. Keď je doma, trávi čas s deťmi. Predtým chodieval hrávať halový futbal, na turistiku, t. času už nie, pretože nemá toľko času kvôli práci a voľný čas sa snaží venovať svojej rodine. Ak by mal viac času, viac by sa mohol venovať rodine, mohli by chodiť aj na výlety, pozrieť mamu v domove. Na otázku žalovaného, či pociťuje nejaké zdravotné problémy v súvislosti s pracovným nasadením, uviedol: nie, hoci je pravdou, že má ľahší spánok, ľahko sa na hocičo budí, pije veľa kávy a z poplachových senzorov má určité tiky, ak to vidí aj niekde inde. Pred nástupom do HZ vedel, že bude robiť 24 hodinové služby, ale že to takto funguje, o tom nikdy nebol vopred oboznámený. Svoju prácu má rád, chcel by ju ďalej robiť, ak sa nič nezmení, možno do budúcna bude uvažovať o zmene povolania. Táto situácia sa na pracovisku nijako nerieši. On sám to neriešil, kolegovia sa to snažili riešiť cez nadriadených, ale nič sa s tým neurobilo. Všetci o tom vedia, ale nič sa s tým nerobí.
7. Súd v rámci dokazovania oboznámil listiny: doklady žalobcu k vymenovaniu za príslušníka HaZZ, rozpis pracovnej pohotovosti s vyčíslením nároku žalobcu, výplatné pásky žalobcu za obdobie apríl 2021 až február 2024, Plán služieb, rozhodnutia Súdneho dvora.

8. Súd v prvom rade sa zaoberal námietkou žalovaného miestnej a kauzálnej nepríslušnosti tunajšieho súdu a námietku svojej pasívnej vecnej legitimácie.

8.1. Podľa § 19 písm. b) CSP, popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody.

8.2. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávnych sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednania sporu.

8.3. Podľa § 42 CSP, ak je námietka miestnej nepríslušnosti nedôvodná alebo ak nie je uplatnená včas, súd na ňu neprihliadne a spor prejedná a rozhodne. Neprihliadnutie na námietku súd odôvodní v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

8.4. Podľa § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

8.5. Pokiaľ žalovaný namietal miestnu nepríslušnosť tunajšieho súdu, túto námietku súd vyhodnotil ako nedôvodnú a v zmysle § 42 CSP na ňu neprihliadol. Predmetom konania je nárok žalobcu na náhradu škody. Zo skutočností uvádzaných v žalobe je zjavné, že za skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody, žalobca označil zásah do jeho práv postupom žalovaného, v dôsledku čoho mu vznikla škoda a to v súvislosti v výkonom povolania žalobcu. Miesto výkonu jeho stálej služobnej činnosti je mesto Zvolen, ktoré je v územnom obvode Okresného súdu Zvolen, kde vznikli a prejavili sa následky škody vo forme nemajetkovej ujmy. S poukazom na ust. 19 písm. b) CSP je tak miestna príslušnosť tunajšieho súdu daná. Kauzálnu príslušnosť súd skúma ex offo aj v prípade, ak žiadna zo strán takúto námietku nevznesie. Súd pri začatí konania nezistil, že by sa jednalo o pracovnoprávny spor, kde od platnosti a účinnosti novely C.s.p. súvisiacej so zmenou súdnej mapy sa kauzálne príslušným súdom od 01. 06. 2023 v individuálnych pracovnoprávnych sporoch stal Okresný súd Banská Bystrica pre obvod Krajského súdu v Banskej Bystrici. Doposiaľ vo všetkých právoplatných rozhodnutiach súdov SR boli opakovane vyvrátené námietky žalovaného, že v obdobných sporoch sa jedná o pracovnoprávny spor, s čím súvisela aj námietka pasívnej vecnej legitimácie žalovaného, bolo jednoznačne ustálené, že žalobca podáva žalobu o náhradu škody, ktorá mu vznikla porušením práva Európskej únie. Súd pri úvahe o jeho právomoci vo veci konať a rozhodnúť dospel k záveru, že jeho právomoc je daná, keďže neexistuje žiadny iný orgán disponujúci kompetenciou na rozhodnutie o práve žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy voči štátu za porušenie práva EÚ. Súd preto konštatuje, že je vecne a miestne príslušným na rozhodovanie a prejednanie žaloby žalobcu.

8.6. Pokiaľ súd zotrval na posúdení nároku žalobcu ako nároku o náhradu škody, ktorá mu vznikla porušením práva Európskej únie, nebola dôvodná ani námietka pasívnej vecnej legitimácie žalovaného, keďže predmetom žaloby nie je pracovnoprávny spor, nie je dôvod, aby žalobca žaloval svojho zamestnávateľa. Naopak bolo doposiaľ vždy právoplatne judikované, že žalovaný je v spore pasívne vecne legitimovaný - pasívne vecne legitimovaným subjektom v danom spore je Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra SR ako orgán, do pôsobnosti ktorého spadá aj Hasičský a záchranný zbor. V tejto súvislosti treba poukázať na princíp právnej istoty vyjadrený v článku 2 C. s. p., ktorý znamená okrem iného aj legitímne očakávania sporových strán, že ich spor bude rozhodnutý spravodlivo. Hoci o otázkach, ktoré súdu v tomto konaní rieši ako otázky predbežné, neexistuje „ustálená rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít“, existuje stabilná rozhodovacia prax súdov prvoinštatnčných, ako aj súdov druhoinštančných, a žalovaný neuviedol žiadne také skutočnosti a dôkazy, z ktorých by súd mohol vyvodiť iné právne závery.

9. Žalovaný v konaní namietal tvrdenie žalobcu, že dotknutá Smernica nebola do právneho poriadku SR transformovaná správne, tvrdil, že úprava v ZoHaZZ neodporuje dotknutej Smernici, a že nie je daný základ nároku žalobcu na náhradu škody v dôsledku porušenia jeho práv plynúcich z čl. 2 a 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES.

9.1 Podľa Čl.2 ods. 1 C.s.p., ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Podľa ods. 2, právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Podľa ods. 3, ak sa spor na základe prihliadnutia na prípadné skutkové a právne osobitosti prípadu rozhodne inak, každý má právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu.

9. 2. Obdobne ako v bode 8.4. tohto odôvodnenia súd poukazuje na princíp právnej istoty vyjadrený v článku 2 C. s. p., ktorý znamená okrem iného aj legitímne očakávania sporových strán, že ich spor bude rozhodnutý spravodlivo. Zásada právnej istoty je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces. Ochrane právnej istoty ako základnému aspektu právneho štátu venuje náležitú pozornosť aj Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre (rozsudok vo veci Brumărescu proti Rumunsku z 28. októbra 1999 a vo veci Ryabykh proti Rusku z 24. júla 2003). Žalovanému, ktorý je stranou sporu na strane žalovaného vo všetkých takýchto obdobných sporoch sú isto známe závery stoviek právoplatných rozhodnutí súdov SR (provinštančných a druhoinštančných), že dotknutá Smernica nebola do ZoHaZZ prevzatá správne, pretože vnútroštátna právna úprava (ZoHaZZ) umožňuje zamestnávateľovi nezapočítať neaktívnu časť služobnej pohotovosti do služobného času v rozpore s čl. 2 Smernice a rozvrhnúť žalobcovi - príslušníkovi HaZZ služobný (pracovný) čas tak, že tento presiahne maximálnu hranicu stanovenú v čl. 6 písm. b/ predmetnej smernice, a zároveň že základ nároku žalobcu je tak daný, keďže sú splnené 3 podmienky: 1. cieľom porušenej právnej normy Únie je priznať jednotlivcom práva a porušenie je dostatočne závažné; 2. existencia škody a 3. priama príčinná súvislosť medzi porušením a škodou spôsobenou poškodeným jednotlivcom. Bolo by nadbytočné opakovane v tomto rozhodnutí uvádzať totožné obsiahle odôvodnenie, preto súd poukazuje príkladom na závery rozsudku prejednávajúceho senátu sp. zn. 18C/25/2023 zo dňa 02.08.2023 (viď najmä body 11-12 odôvodnenia) v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 17Co/100/2023 z 20.03.2024 (viď najmä body 12-18 odôvodnenia a bod 23 odôvodnenia – poukaz na ustálenú rozhodovaciu prax Krajského súdu Banská Bystrica v obdobných sporoch). Na týchto záveroch súd v plnom rozsahu zotrváva a odkazuje na ne.

9.3. Žalovaný sa k záverom o tom, že nezapočítaním neaktívnej časti služobnej pohotovosti do pracovného času žalobcu dochádza k porušovaniu čl. 2 Smernice, nijako nevyjadril. Žalovaný namietal, že žalobca v konaní nepreukázal skutočnosť, že v tomto konkrétnom prípade došlo k prekračovaniu maximálneho týždenného pracovného času 48 hod./ týždenne, keď namietol správnosť výpočtu žalobcu uvedený v žalobe. Žalovaný ale neuviedol žiadne vlastné skutkové tvrdenia o tom, aký bol podľa neho priemerný týždenný pracovný čas žalovaného, a teda že nedošlo k namietanému prekročeniu a tým porušeniu Smernice, čím je toto jeho popretie neúčinné (§ 151 ods. 2 C.s.p.).
Súd k uvedenému uvádza, že žalovaný neuviedol žiadnu úprava, ktorá by určovala mechanizmus nerovnomerného rozvrhovania služobného času pri plánovaní služieb v rámci vopred určených „referenčných období“ tak, aby aj pri zohľadnení času neaktívnej časti služobnej pohotovosti nedochádzalo k prekračovaniu maximálneho týždenného pracovného času. Nie je zrejmé, na základe čoho sa žalovaný dovolával referenčných období a ako mali byť určené. Podmienky pre neprekračovanie maximálneho týždenného pracovného času musia byť pre všetkých zamestnancov rovnaké, nemôžu byť pre každého jednotlivého hasiča odlišne stanovené. Podľa všeobecnej zásady čl.6 Smernice členské štáty prijmú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že nebude prekračovaný maximálny týždenný pracovný čas nad 48 hod./týždenne pre každé obdobie siedmich dní. Žalovaný neuviedol žiadne také všeobecne záväzné opatrenie, ktoré by uvedené zabezpečovalo pri rozvrhovaní služobného času hasičov slúžiacich v zmenách v určenom referenčnom období 6 mesiacov. Pri tom nie je sporné, že aktuálne je určovaný plán služieb na mesačnej báze, žalovaný neuviedol, akým spôsobom pri takomto rozvrhovaní služieb sa zabezpečí neprekračovanie maximálneho týždenného pracovného času 48 hod./ týždenne. Podľa rozsudku Súdneho dvora C-254/18: „Článok 6 písm. b), článok 16 písm. b) a článok 19 prvý odsek smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá na účely výpočtu priemerného týždenného pracovného času stanovuje referenčné obdobia, ktoré sa začínajú a končia v určitých kalendárnych dátumoch, pokiaľ táto právna úprava obsahuje mechanizmy, ktoré umožňujú zabezpečiť, že priemerný maximálny týždenný pracovný čas v rozsahu 48 hodín bude rešpektovaný počas každého obdobia šiestich mesiacov zapadajúceho do rámca dvoch po sebe nasledujúcich pevných referenčných období.“ Naša vnútroštátna právna úprava v prípade hasičov neobsahuje žiadne mechanizmy, ktoré by zabezpečili, že nebude prekračovaný 48 hodinový týždenný pracovný čas v každom období dvoch po sebe nasledujúcich pevných referenčných období. Žalobca uviedol výpočet priemerného týždenného pracovného času za jednotlivé roky pri zohľadnení skutočného počtu hodín služobnej pohotovosti, ktorých výkon preukázal z dokladov získaných od žalovaného (ktoré slúžia na výpočet mzdy), kedy evidentne opakovane dochádza k prekročeniu maximálneho priemerného týždenného pracovného času. Preto súd tvrdenie žalobcu o porušovaní Smernice považoval za preukázané. Potom sa súd plne stotožňuje s výpočtom

žalobcu v žalobe, ktorý preukázal, že za celé žalované obdobie dochádza k prekračovaniu maximálneho týždenného pracovného času (súd v tomto smere poukazuje aj na zdôvodnenie námietok žalobcu proti námietkam žalovaného).

10.1. Súd sa vzhľadom na vyššie uvedené podrobnejšie zaoberá v dôvodoch rozhodnutia uplatnenou výškou odškodnenia.

10.2. Podľa čl. 36 ods.1 písm. c), d) a e) zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy SR (ďalej len ako „Ústava SR“), zamestnanci majú právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky. Zákon im zabezpečuje najmä
ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci (písm. c),
najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času (písm. d),
primeraný odpočinok po práci (písm. e).

10.3. Podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „Obč. Z.), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

10.4. Podľa § 13 ods. 1 Obč. Z., fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Podľa ods. 2, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Podľa ods. 3, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

10.5. Podľa § 853 ods. 1 Obč. Z., občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

10.6. Súdny dvor ustálil, že náhrada škody spôsobenej jednotlivcom porušením komunitárneho práva zo strany členského štátu musí byť adekvátna spôsobenej škode. Keďže v tejto oblasti neexistuje komunitárna právna úprava, kritériá na určenie rozsahu odškodnenia vyplývajú z vnútroštátneho právneho poriadku, pričom však tieto kritériá nemôžu byť menej priaznivé ako tie, ktoré sa uplatňujú v prípade porušenia vnútroštátneho práva, a rovnako tieto kritériá nesmú mať taký charakter, že spôsobia praktickú nemožnosť dosiahnutia odškodnenia, prípadne ho neprimerane sťažia. V neposlednom rade náhrada škody spôsobenej jednotlivcom porušením práva Únie musí byť primeraná vzniknutej škode, aby mohla zabezpečiť skutočnú ochranu jeho práv. Je potom na vnútroštátnom práve členských štátov, aby pri dodržaní zásady rovnocennosti a efektivity určili, či sa náhrada škody musí poskytnúť vo forme udelenia dodatočného náhradného voľna, alebo vo forme finančného odškodnenia a aby definovali pravidlá týkajúce sa spôsobu výpočtu tejto náhrady. Slovenská právna úprava neobsahuje pravidlá na odškodňovanie jednotlivcov pri porušovaní komunitárneho práva. V posudzovanej veci dospel súd k záveru, že je potrebné stotožniť sa s argumentáciou žalobcu, že nerešpektovaním Smernice mu vznikla nemajetková ujma, ktorú je možné analogicky (pozn. súdu - § 853 Obč. Z.) posudzovať podľa zásad upravených v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, vzťahujúcich sa na právo na ochranu osobnosti. Podľa Článku 36 ods. 1 písm. c), d) a e) Ústavy SR majú mať zamestnanci (teda aj žalobca) právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky a zákon (v danom prípade ZoHaZZ) im má zabezpečiť o.i. ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času a primeraný odpočinok po práci (obdobne v zmysle čl. 40 Ústavy SR má každý právo na ochranu zdravia). V oblasti pracovnoprávnej je právo na ochranu zdravia zabezpečované predovšetkým zavádzaním takých opatrení, ako je organizácia pracovného času a odpočinku. Každý má pritom právo na odpočinok a zotavenie vrátane rozumného vymedzenia pracovného času a pravidelne platenej dovolenky tak, ako to je zakotvené aj v článku 24 Všeobecnej deklarácie ľudských práv. Samotná Smernica 2003/88/ES, ako aj Smernica 89/391/EHS vychádzali z faktu, že ešte je stále príliš vysoký výskyt pracovných úrazov a chorôb z povolania a preto sa musia bezodkladne zaviesť, resp. zlepšiť preventívne opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov a tento cieľ sa nemá podriaďovať ekonomickým úvahám. Všetci pracovníci majú mať primeranú dobu odpočinku a všetkým pracovníkom spoločenstva sa musí poskytnúť minimálny denný, týždenný a ročný čas odpočinku

a primerané prestávky v práci. Na základe uvedeného je potom potrebné zaviesť maximálnu hranicu týždenného času. Na základe dokladov predložených žalobcom vyplynulo, že pri určovaní ev. nariadení pracovnej pohotovosti spolu s určeným služobným časom došlo k prekračovaniu maximálneho limitu 48-hodín priemerného pracovného týždňa u žalobcu v rozhodnom období (apríl 2021 - február 2024) a to najmä v súvislosti s nezapočítavaním neaktívnej časti služobnej pohotovosti do odpracovaného času pre účely rozvrhovania služieb. Súd vzhľadom na uvedené potom konštatuje, že žalobcovi v príčinnej súvislosti nerešpektovania čl. 2 a čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES vznikla nemajetková ujma, nakoľko došlo (dlhodobo) k porušovaniu jeho základných osobnostných práv - práva na ochranu zdravia, práva na ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, práva na najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času, práva na primeraný odpočinok po práci, ako aj práva na vedenie súkromného rodinného života. V zmysle § 13 Občianskeho zákonníka môže poškodená osoba požadovať popri morálnej satisfakcii aj peňažnú satisfakciu a to tam, kde by sa satisfakcia morálna nejavila ako postačujúca. V prejednávanej veci, ktorá vychádza z tej skutočnosti, že SR neprijala takú vnútroštátnu úpravu pri služobnom pomere hasičov, aby boli transformované dotknuté ustanovenia smernice do vnútroštátneho poriadku, je potrebné dospieť k záveru, že žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu, ako aj žaloba na odstránenie trvajúcich následkov nie je na mieste, vzhľadom na subjekt zodpovednosti za neoprávnený zásah (štát) a vzhľadom na dĺžku trvania neoprávnených zásahov zo strany žalovaného do práv žalobcu. Rovnako tak neprichádza do úvahy ani morálna satisfakcia, ktorou sa podľa súdnej praxe rozumie predovšetkým ospravedlnenie. Tieto prostriedky nápravy za uvedených okolností strácajú svoju účinnosť a funkčnosť a v takom prípade súdna prax nevylučuje možnosť bez ďalšieho uplatniť finančné zadosťučinenie. Samotné ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka uvádza pritom možnosti domáhať sa peňažného zadosťučinenia len príkladmo a podmienky pre vznik tohto práva sú splnené vo všetkých prípadoch neoprávnených zásahov obdobnej závažnosti, kedy bude len morálne zadosťučinenie nepostačujúce. Pokiaľ sú splnené všetky 3 podmienky, štát musí s výhradou nároku náhrady škody, ktorá má základ priamo v práve Únie, napraviť následky spôsobenej škody podľa vnútroštátneho práva, upravujúceho zodpovednosť za spôsobenú škodu, pričom podmienky náhrady škody stanovené vo vnútroštátnych právnych úpravách nemôžu byť menej výhodné ako podmienky týkajúce sa obdobných vnútroštátnych prostriedkov nápravy (zásada ekvivalencie) a nemôžu byť upravené tak, aby viedli k praktickej nemožnosti, alebo nadmernému sťaženiu získania náhrady (zásada efektivity). V danej veci je podstatnou tá skutočnosť, že právo žalobcu na primeraný odpočinok po vykonanej práci je permanentne - niekoľko rokov porušované, pričom povaha výkonu práce žalobcu je veľmi psychicky ako aj fyzicky náročná, neraz si vyžaduje aj nasadenie vlastného života a preto je nesmierne dôležité, aby žalobca mal možnosť si po vykonanej práci si aj primerane odpočinúť, venovať sa svojim záľubám, rodine a iným aktivitám. V dôsledku aktuálnej právnej úpravy, pokiaľ čas služobnej pohotovosti nie súčasťou služobného času, sa na strane žalobcu počas celého trvania služobného pomeru skracuje čas odpočinku. Tým mal súd preukázanú existenciu škody na strane žalobcu, ktorá je nepochybne v priamej príčinnej súvislosti s porušením komunitárneho práva. V dôsledku nerešpektovania čl. 2 ods. 1 a 2 a čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES pri rozvrhovaní pracovného času prišiel žalobca o veľký počet hodín voľného času, ktoré by inak venoval rozvíjaniu osobných, rodinných a priateľských vzťahov, ako aj fyzickej a psychickej relaxácii, čím došlo k zásahu do jeho osobnostných práv (práva na ochranu zdravia, práva na ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, práva na najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času, práva na primeraný odpočinok po práci a práva na vedenie súkromného rodinného života), za čo mu nepochybne patrí nárok na primerané odškodnenie. Samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením a práve peňažná náhrada sa javí ako spôsobilá forma odškodnenia takejto vzniknutej ujmy.

10.7. Pri posudzovaní nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy je súd viazaný len v tom smere, že má posúdiť primeranosť uplatňovanej výšky náhrady ujme, ktorú v dôsledku nesprávnej implementácii normy Európskej únie žalobca utrpel. Spôsob určenia resp. posudzovania výšky je na úvahe súdu. Slovenská právna úprava odlišuje medzi právom na ochranu osobnosti (§ 11 a nasl. Obč. z.) a právom na náhradu škody (§ 415 a nasl. Obč. z.), nakoľko je medzi nimi pojmová i obsahová odlišnosť. Právo na ochranu osobnosti predstavuje nemajetkové právo, rýdzo osobnej povahy a je úzko späté s osobnosťou človeka a jej prejavmi. Právo na náhradu škody patrí tak fyzickej, ako aj právnickej osobe a nemá povahu absolútnu, ale len povahu relatívnu a majetkovú. Zásadný rozdiel je aj medzi odškodnením nemajetkovej ujmy v peniazoch a náhrady škody ako majetkovej ujmy, ktorý spočíva v tom, že pri určení nemajetkovej ujmy v peniazoch sa vychádza iba z predpokladu, akú ujmu mohol zásah vyvolať a nemožno zistiť presne skutočnú ujmu, ktorú však v prípade náhrady škody treba presne uviesť a preukázať (Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 20. apríla 2011, sp. zn. 4Cdo 168/2009). V zmysle

nálezu Ústavného súdu III. Ús 288/2017 z 05.12.2017, „...pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako, a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady.“. Ústavný súd skonštatoval, že priznanie náhrady nemajetkovej ujmy závisí vo veľkej miere na úvahe rozhodujúceho súdu, na druhej strane však táto úvaha neznamená priestor na svojvôľu, či arbitrárnosť. Príslušný súd musí uskutočniť dokazovanie a následne na základe z neho vyplývajúcich skutkových zistení posúdiť, či táto ujma vznikla a ako bola závažná. Jej vznik pritom musí tvrdiť a doložiť navrhovateľ, ktorý nesie dôkazné bremeno. Príslušné závery súdu musia byť riadne odôvodnené a musia spočívať na logických a legitímnych faktoch. Podľa Uznesenia Najvyššieho súdu SR z 30. apríla 2008, sp. zn. 5 Cdo 126/2007, súd pri úvahách o tom, či je namieste priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch prihliada aj na iné kritéria, ako sú kritéria uvedené v § 13 ods. 2 Obč. Z. Priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch zákon ponecháva na voľnej úvahe súdu – ten však musí hodnotiť tak jednotlivé okolnosti, ako aj celkovú povahu konkrétneho prípadu. Určiť konkrétne pravidlá hodnotenia je takmer nemožné vzhľadom na rozdielnosť toho - ktorého konkrétneho prípadu a vzhľadom na povahu osobnostného práva, ochrany ktorého sa fyzická osoba domáha. Cieľom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je určitá satisfakcia za spôsobený zásah do súkromného a rodinného života fyzickej osoby a nemôže na strane žiadateľa slúžiť na neprípustné obohacovanie a na druhej strane nemôže mať likvidačný charakter voči tomu, kto je na zaplatenie nemajetkovej ujmy zaviazaný (Rozsudok Krajského súdu v Nitre z 25. septembra 2013, sp. zn. 25 Co 18/2013). Určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy je zo zákona na voľnej úvahe súdu, ktorá však musí byť odôvodnená a musí mať základ v zistenom skutkovom stave. Nevyhnutné je zohľadniť aj samotný účel náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorý v rámci primeraného zadosťučinenia konania o ochrane osobnosti sleduje predovšetkým funkciu satisfakčnú, pretože rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nie je možné exaktne kvantifikovať a vyčísliť. Nemajetková ujma, ktorá vznikla porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom slova zmysle ani odškodniť nedá a je možné za ňu poskytnúť len satisfakciu (Rozsudok Krajského súdu v Nitre z 2. októbra 2013, sp. zn. 9 Co 330/2012).

10.8. Vznik zodpovednosti členského štátu za porušenie komunitárneho práva sa teda posudzuje podľa pravidiel, ktoré ustanovil Súdny dvor. Spôsob a rozsah odškodnenia však už závisia od vnútroštátnej právnej úpravy členského štátu. Vnútroštátna úprava však musí rešpektovať požiadavku, že kritériá na určenie rozsahu odškodnenia nesmú mať taký charakter, že spôsobia praktickú nemožnosť odškodnenia alebo dosiahnutie odškodnenia neprimerane sťažia. Rovnako poskytnutá náhrada škody musí byť adekvátna spôsobenej škode. V slovenskom právnom poriadku je právnym základom zodpovednosti štátu za škodu čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý ustanovuje, že každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, pričom podmienky a podrobnosti majú byť upravené v zákone. Slovenská republika prijala zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci účinný od 1. júla 2004. Posudzovanie zodpovednosti štátu za porušenie komunitárneho práva v zmysle tejto úpravy je však vylúčené vzhľadom na úpravu rozsahu použiteľnosti zákona (§ 3), explicitne zákon uvádza (§ 9 ods. 1), že sa z právnej úpravy vylučuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 86 písm. a) a d) Ústavy Slovenskej republiky („do pôsobnosti Národnej rady Slovenskej republiky patrí najmä: a) uznášať sa na ústave, ústavných a ostatných zákonoch a kontrolovať, ako sa dodržiavajú“). Pokiaľ si teda žalobca uplatňuje svoj nárok za použitia analógie § 13 v spojení s § 11 OZ, súd aplikáciu ustanovení o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy priznávanej fyzickým osobám v prípade zásahu do ich osobnostných práv považoval za správny, zohľadniac pri určení výšky náhrady kritériá stanovené zákonom a vyplývajúce z judikatúry. Žalobca svojou výpoveďou v spojení s listinnými dokladmi preukázal, že pri takomto rozvrhnutí pracovného času, ktorý je v rozpore s právom EÚ, prichádza o voľný čas, ktorý by inak mohol venovať rozvoju osobných, rodinných, priateľských vzťahov, fyzickej a psychickej relaxácií. Naopak, o to viac času trávi v práci, pričom sa jedná o fyzicky aj psychicky náročné zamestnanie, čo má istý dopad aj na jeho zdravotný aj psychický stav. Žalobca výpoveďou preukázal, že daný stav má vplyv na jeho súkromný život, kedy vzhľadom na pracovnú zaťaženosť má obmedzený kontakt s rodinou, sťažený časový priestor na starostlivosť a výchovu mal. detí, má obmedzené možnosti pri pomoci svojim rodičom, obmedzený čas venovať sa svojim záujmom, rozvíjať priateľské vzťahy a väzby. Na svojom zdravotnom stave pociťuje nedostatok voľného času na regeneráciu, narušený spánkový režim. Uvedené nemožno zľahčovať, najmä ak takýto stav pretrváva dlhodobo a žalovaný nevyvíja žiadne kroky k zmene tohto stavu napriek množstvu právoplatných

súdnych rozhodnutí. Je zjavné, že doposiaľ určené sumy odškodnenia nemali dostatočne účinný vplyv na kroky žalovaného, ktorými by daný protiprávny stav odstránil. Žalobca zdôraznil, že podanou žalobou sa domáha náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy vyčíslenej podľa počtu hodín určenej služobnej pohotovosti, ktoré reálne odslúžil a ktoré mu neboli započítané do služobného času. Nežaluje teda nemajetkovú ujmu vyčíslenú za presný počet odpracovaných hodín nad 48 hod týždenne tak, ako sa to snažil prezentovať žalovaný (zjavne nesprávne). Žalobca sám poukázal na to, že počas žalovaného obdobia odpracoval 1809,50 hodín určenej služobnej pohotovosti, ktorá mu nebola započítaná do pracovného času, po prepočte predstavuje nemajetkovú ujmu v peniazoch vo výške 2,40 EUR za každú hodinu porušovania jeho práv. Táto suma je výrazne nižšia, než je priemer minimálnych hodinových miezd v Slovenskej republike pre prvý, t. j. najľahší stupeň náročnosti práce, ktorá za žalované obdobie predstavovala priemerne sumu vo výške 3,91 EUR (2021 – 2024). Žalobca za primeranú náhradu považuje finančné odškodnenie rovnajúce sa odmene, ktorú mu priznáva zákon o HaZZ ako pri nariadenej služobnej pohotovosti (t. j. mimo určenej služobnej pohotovosti). Súd stanovený postup žalobcu pri výpočte náhrady škody považoval za primeraný charakteru a spôsobu, akým k zásahu došlo, ako aj k následkom na jeho živote a to vo väzbe na porovnateľné kritérium ceny práce, z ktorého vychádzal žalobca. Preukázaná ujma na strane žalobcu súvisí s výkonom jeho práce, preto postup pri hodnotení primeranosti uplatneného nároku v porovnaní s ocenením takejto práce podľa zákonných pravidiel súd považuje za prípustný. Súd uvedené porovnanie nepovažuje za vyčíslenie mzdových nárokov ale len za porovnanie vyčísleného a uplatneného nároku žalobcu s obdobnými mzdovými nárokmi. Súd tiež v záujme právnej istoty poukazuje na to, že z vlastnej činnosti je mu známy obdobný postup výpočtu náhrady škody v porovnateľných prípadoch, ktorý bol preskúmaný na odvolanie žalovaného aj druhoinštatnčným súdom (Krajský súd v Banskej Bystrici – viď aj bod 23 odôvodnenia rozsudku Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 17Co/100/2023 z 20. 03. 2024). Žalovaný v rámci svojej obrany poukázal na množstvo rozhodnutí v obdobných sporoch najmä Okresného súdu Košice II, kde bola priznaná náhrada vo výške 1.000 Eur až 2.500 Eur. Z činnosti súdu sú známe rozhodnutia iných súdov, ktorými boli priznané aj vyššie náhrady cca od 2.500 Eur do 6.100 Eur (napr. KS KE sp. zn. 3Co/229/2019, KS KE, sp. zn. 6CoPr/2/2019, Krajský súd Banská Bystsrica, sp. zn. 14Co/36/2022), v rozhodnutiach konajúcej sudkyne boli priznané náhrady od 4.300 Eur do 6.400 Eur, v individuálnom prípade 7.500 Eur (hoci zatiaľ neprávoplatné rozhodnutie Okresného súdu Zvolen sp. zn. 18C/89/2023). Žalobcom uplatnený nárok za rovnaké porušovanie jeho práv, za porovnateľné obdobie, vo výške 4.342,89 Eur tak zjavne neprekračuje náhrady priznávané v obdobných veciach. Okrem toho súd vzal do úvahy aj plynutie času, keďže nárok žalobcu je porovnávaný s minimálnymi mzdovými nárokmi v SR, je zrejmé, že plynutím času od doby predchádzajúcich rozhodnutí (spory sa vedú od roku 2015) došlo k zvyšovaniu minimálnej mzdy, ktorá sa odvíja od priemernej nominálnej mzdy zamestnanca za určený kalendárny rok, kedy napr. roku 2018 bola minimálna hodinová mzda v najnižšej triede 2,759 EUR, v roku 2024 je to 4,31 EUR. Z uvedeného je zrejmé, že aj odmena za prácu žalobcu plynutím času sa zvyšuje. Pokiaľ súd hodnotí individuálny nárok žalobcu, prihliada aj na okolnosť miesta a času jeho uplatnenia, je tak na mieste priznať vyšší nárok oproti predchádzajúcemu obdobiu. Zvlášť významné v danom prípade je aj to, že napriek stovkám právoplatných rozhodnutí súdov SR žalovaný doposiaľ neprijal žiadne opatrenie na nápravu daného dlhodobého protiprávneho stavu, z čoho možno vyvodiť tiež záver, že doposiaľ miernejšie náhrady nemali žiaden ev. len zanedbateľný vplyv na žalovaného z hľadiska toho, aby primerané odškodnenie zabezpečilo skutočnú ochranu žalobcu. Pokiaľ žalovaný poukázal na rozhodovanie v iných prípadoch nemajetkovej ujmy pri dopravných nehodách, keď bola spôsobená smrť (rozhodnutie z roku 2002) pri trestnom čine, keď bola spôsobená smrť (rozhodnutie z roku 1996), súd uvádza, že tieto prípady vzhľadom na odstup času a odlišné skutkové okolnosti nie je možné porovnať. Výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za smrť blízkej osoby neznamená ocenenie hodnoty ľudského života, pretože tento má nevyčísliteľnú hodnotu, ale jej cieľom je určitá satisfakcia za spôsobený zásah do súkromného a rodinného života poškodeného, v čom sa prejavuje individuálnosť každého prípadu, ktorý súd hodnotí na základe individuálnych okolností každej veci a každej osoby zvlášť. V tu prejednávanej veci nie je dobre možné porovnanie zásahu do práv žalobcu oproti odškodneniu poškodených stratou blízkej osoby, hoci aj v danom prípade z hľadiska zásady rovnocennosti nemožno priznávať nepomerne vyššie náhrady ujmy. Súdu je známa rozhodovacia činnosť ostatných súdov v tejto oblasti, či už z vlastnej činnosti tunajšieho súdu alebo rozhodnutia iných súdov. Súd poukazuje napr. na rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 5Co/182/2013 z 24. 09. 2013 – priznané manžel + dve deti: 3 x 10.000,-- Eur (úmrtie pri dopravnej nehode nárazom do auta stojaceho v kolóne na diaľnici), rozhodnutie Krajského súdu Žilina sp. zn. 8Co/264/2013 z 28. 10. 2013 – priznané manželke 20.000,-- Eur, dieťaťu 23.000,-- Eur, rodičom 2x 10.000,-- Eur (smrť chodca na prechode), rozsudok Krajský súd Banská Bystrica sp. zn. 12Co/465/2014 z 30. 07. 2015: priznané

manželke a deťom 3x 33.500,-- Eur, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/18/2016: priznané manželovi a deťom 3x 23.000,-- Eur. Súd uvádza, že žalobcom uplatnená náhrada zjavne nevybočuje ani z rozsahu priznávaných náhrad za smrť spôsobenú pri dopravných nehodách, či náhrad priznávaných obetiam trestných činov. Rovnako žalovaný nepreukázal tvrdenie o posune v právnom posúdení súdov SR obdobných nárokov ako je tu uplatnený nárok, či o zmene posúdenia takto uplatneného postupu vyčíslenia náhrady škody Krajským súdom Banská Bystrica, keď dôvodom žalovaným uvádzaných rozhodnutí boli iné procesné pochybenia prvoinštančného sudu (Okresný súd Lučenec). Nárok vyčíslený žalobcom tak súd považuje za primeraný a korektný. Napokon súd uvádza, že žalovaný sa vo všetkých doposiaľ právoplatne priznaných nárokoch, a to aj spôsobom posúdeným ako v tomto prípade, ani raz nedomáhal preskúmania najvyššími súdnymi autoritami – NS SR, či ÚS SR. Uvedené skôr svedčí o akceptovaní právnych záverov nižších súdov SR, preto súd v tomto konaní nevzhliadol žiaden dôvod na odklon od doposiaľ uplatňovanej súdnej praxe.

10.9. Žalobca vykonal prepočet hodín určenej služobnej pohotovosti, ktoré mu neboli zarátané do fondu pracovného času v žalovanom období, pričom vychádzal z informácií a podkladov získaných od svojho zamestnávateľa (dochádzkový systém), konkrétne v rozsahu 1809,50 hodín. Keďže žalovaný nerozporoval doklady predložené žalobcom, ani výpočet času určenej služobnej pohotovosti, uvedené súd považoval za nesporné a vychádzal z takéhoto určenia. Takto stanovené hodiny žalobca, navrhol odškodniť odmenou, ktorá sa inak priznáva za výkon nariadenej pohotovosti podľa § 122 ods. 2 ZoHaZZ. Za uvedený čas mu bola priznaná odmena podľa § 122 ods. 1 ZoHaZZ, vyčíslil rozdiel takejto odmeny, ktorý si uplatnil v celkovej výške 4.342,89 Eur. Vychádzajúc tak z určenia výšky nemajetkovej ujmy ako rozdielu náhrady uvedenej v § 122 ods. 1 ZoHaZZ (15% alebo 30% peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku) a peňažnej náhrady uvedenej v § 122 ods. 2 ZoHaZZ (vo výške 50% z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku) je v prípade odpracovanej služobnej pohotovosti počas pracovných dní možné určiť výšku nemajetkovej ujmy ako súčin počtu odpracovaných hodín služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku a sumy zodpovedajúcej 35% peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (50% - 15%) a v prípade odpracovanej služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku v čase pracovného pokoja ako súčin odpracovaných hodín v čase pracovného pokoja a sumy zodpovedajúcej 20% peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej sadzby za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (50% - 30%).

10.10. Obdobie apríl 2021 – december 2021:
(i) fond pracovného času predstavuje 1504,80 hodín;
(ii) služobná pohotovosť určená v zmysle § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 446,75 hodín;
(iii) služobná pohotovosť nariadená v zmysle § 92 ods. 2 ZoHaZZ v rozsahu 0 hodín,
(iv) nadčasy 3,23 hodín.
V období apríl 2021 – december 2021 podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ odpracoval 411,92 hodín 15%-nej určenej služobnej pohotovosti, za ktorú prináležala odmena v rozsahu 15% z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu, a 34,83 hodín 30%-nej určenej služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja, za ktorú prináležala odmena v rozsahu 30% z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu.

Počet hodín odpracovanej určenej služobnej pohotovosti za mesiac (§ 92 ods. 1 ZoHaZZ)	Určená pohoto-vosť spolu (15% a 30%)	Hodino-vá

sadzba
Rozdiel
35%
(medzi
odmenou
za
nariadenú
a určenú
pohotovosť)
Rozdiel
20% (medzi
odmenou
za
nariadenú
a určenú
pohotovosť)
Nemajet-ková
ujma za
mesiac za
15%-nú
určenú
pohoto-vosť
Nemajet-ková
ujma za
mesiac za
30%-nú
určenú
pohotovosť
Nemajet-ková
ujma za
mesiac spolu
(15%-ná a
30%-ná
pohotovosť)

15%
30%
(hodín)
(€)
(€)
(€)
(€)
(€)
(€)
2021
04/2021
56.00

56.00
5.2000
1.8200
1.0400
101.9200
0.0000
101.9200
05/2021
62.42

7.00
69.42
5.2000
1.8200
1.0400
113.6044
7.2800
120.8844
06/2021
56.00

56.00
5.2000
1.8200
1.0400
101.9200
0.0000
101.9200
07/2021
62.83
7.00
69.63
5.2000
1.8200
1.0400
114.3506
7.2800
121.6306
08/2021
62.67
6.83
69.50
5.2000
1.8200
1.0400
114.0594
7.1032
121.1626
09/2021

7.00
7.00
5.2000
1.8200
1.0400
0.0000
7.2800
7.2800
10/2021
7.00

7.00
6.7152
2.3503
1.3430
16.4522
0.0000
16.4522

11/2021
56.00

56.00
6.7152
2.3503
1.3430
131.6179
0.0000
131.6179
12/2021
49.00
7.00
56.00
6.7152
2.3503
1.3430
115.1657
9.4013
124.5670
Spolu
411,92
34,83
446,75
Náhrada za ujmu
809,09 €
38,34 €
847,43 €

Nemajetková ujma za služobnú pohotovosť v kalendárnom roku 2021 predstavuje spolu sumu 847,43 Eur.

10.11. Obdobie január 2022 - december 2022 :
i. fond pracovného času 1942,50 hodín;
ii. určená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 675,77 hodín;
iii. nariadená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ v rozsahu 46,66 hodín
iv. nadčasy 30,66 hodín.
V období január 2022 až december 2022 podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ odpracoval 659,77 hodín 15%-nej určenej služobnej pohotovosti, za ktorú prináležala odmena v rozsahu 15% z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu a 16 hodín 30%-nej určenej služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja, za ktorú prináležala odmena v rozsahu 30% z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu.

Počet hodín
odpracovanej
určenej
služobnej
pohotovosti
za mesiac
(§ 92 ods. 1
ZoHaZZ)
Určená
pohoto-vosť
spolu
(15% a
30%)
Hodi-nová
sadzba
Rozdiel

35%
(medzi
odmenou
za
nariadenú
a určenú
pohoto-vosť)
Rozdiel
20%
(medzi
odmenou
za
nariadenú
a určenú
pohoto-vosť)
Nemajet-ková
ujma za
mesiac za
15%-nú
určenú
pohotovosť
Nemajet-ková
ujma za
mesiac za
30%-nú
určenú
pohotovosť
Nemajet-ková
ujma za
mesiac spolu
(15%-ná a
30%-ná
pohotovosť)

15%
30%
(hodín)
(€)
(€)
(€)
(€)
(€)
(€)
2022
1/ 2022
62.62

62.62
6.7152
2,3503
1.3430
147.1770
0.0000
147.1770
2/2022
71.12

71.12
6.7152
2.3503
1.3430
167.1548
0.0000
167.1548
3/2022
72.00

72.00
6.7152
2.3503
1.3430
169.2230
0,0000
169.2230
4/2022
68.60

68.60
6.7152
2.3503
1.3430
161.2320
0.0000
161.2320
5/2022
47.08
8.00
55.08
6.7152
2.3503
1.3430
110.6531
10.7443
121.3974
6/2022
72.00

72.00
6.7152
2.3503
1.3430
169.2230
0.0000
169.2230
7/2022
87.53

87.53
6.8727
2.4054
1.3745
210.5486
0.0000
210.5486
8/2022

31.83

31.83
6.8727
2.4054
1.3745
76,5653
0.0000
76.5653
9/2022
29.00

29.00
6.8727
2.4054
1.3745
69,7579
0.0000
69.7579
10/2022
54.33

54.33
6.8727
2.4054
1.3745
130,6878
0.0000
130.6878
11/2022
39.93
8.00
47.93
7.0788
2.4776
1.4158
98.9298
11.3261
110.2558
12/2022
23,73

23.73
7.0788
2.4776
1.4158
58.7930
0.0000
58.7930
Spolu
659,77
16,00
675,77

Náhrada za ujmu
1 569,95 €
22,07 €
1 592,02 €

Nemajetková ujma za služobnú pohotovosť v kalendárnom roku 2022 predstavuje spolu sumu 1.592,02 Eur.

10.12. Obdobie január 2023 - december 2023 :
(i) fond pracovného času predstavuje 1909,67 hodín;
(ii) služobná pohotovosť určená v zmysle § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 577,08 hodín;
(iii) služobná pohotovosť nariadená v zmysle § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ v rozsahu 152,80 hodín,
iv. nadčasy 26,40 hodín.
V období január 2023 až december 2023 vrátane podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ odpracoval 545,25 hodín 15%-nej určenej služobnej pohotovosti, za ktorú prináležala odmena v rozsahu 15% z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu a 31,83 hodín 30%-nej určenej služobnej pohotovosti v čase služobného pokoja, za ktorú prináležala odmena v rozsahu 30% z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu.

Počet hodín odpracovanej určenej služobnej pohotovosti za mesiac (§ 92 ods.1 ZoHaZZ)	Určená pohoto-vosť spolu (15% a 30%)	Hodi-nová sadzba	Rozdiel 35% (medzi odmenou za nariadenú a určenú pohoto-vosť)	Rozdiel 20% (medzi odmenou za nariadenú a určenú pohoto-vosť)	Nemajet-ková ujma za mesiac za 15%-nú určenú pohotovosť	Nemajet-ková ujma za mesiac za 30%-nú určenú pohotovosť

Nemajet-ková ujma za mesiac spolu (15%-ná a 30%-ná pohotovosť)

15%
30%
(hodín)
(€)
(€)
(€)
(€)
(€)
(€)
2023
1/2023
24,00

24.00
7.5152
2.6303
1.5030
63.1277
0.0000
63.1277
2/2023
24.00

24.00
7.5152
2.6303
1.5030
63.1277
0.0000
63.1277
3/2023
40.00

40.00
7.5152
2.6303
1.5030
105.2128
0.0000
105.2128
4/2023
76.83

76.83
7.8394
2.7438
1.5679
210.8054
0,0000
210.8054

5/2023
62.98

62.98
7.8394
2.7438
1.5679
172.8039
0.0000
172.8039
6/2023
63.28

63.28
7.8394
2.7438
1.5679
173.6270
0.0000
173.6270
7/2023
48.00
7.83
55.83
7.8394
2.7438
1.5679
131.7019
12.2765
143.9784
8/2023
54.58

54.58
7.8394
2.7438
1.5679
149.7561
0.0000
149.7561
9/2023
40.00
8.00
48.00
8.4667
2.9633
1.6933
118.5338
13.5467
132.0805
10/2023
39.83

39.83
8.4667
2.9633
1.6933
118.0300

0.0000
118.0300
11/2023
47.75
8.00
55.75
8.4667
2.9633
1.6933
141.4997
13.5467
155.0464
12/2023
24.00
8.00
32.00
8.7576
3.0652
1.7515
73.5638
14.0122
87.5760
Spolu
545,25
31,83
577,08
Náhrada za ujmu
1 521,79 €
53,38 €
1 575,17 €

Nemajetková ujma za služobnú pohotovosť v kalendárnom roku 2023 predstavuje spolu sumu 1.575,17 Eur.

10.13. Obdobie január-február 2024 :
(i) fond pracovného času predstavuje 332,92 hodín;
(ii) služobná pohotovosť určená v zmysle § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 09,90 hodín;
(iii) služobná pohotovosť nariadená v zmysle § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ v rozsahu 22,33 hodín,
iv. nadčasy 5,34 hodín.
V období január-apríl 2024 vrátane podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ odpracoval 101,90 hodín 15%-nej určenej služobnej pohotovosti, za ktorú prináležala odmena v rozsahu 15% z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu a 8 hodín 30%-nej určenej služobnej pohotovosti v čase služobného pokoja, za ktorú prináležala odmena v rozsahu 30% z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu.

Počet hodín
odpracova-nej
určenej
služobnej
pohotovosti
za mesiac
(§ 92 ods. 1
ZoHaZZ)
Určená
pohoto-vosť
spolu
(15% a

30%)
Hodi-nová sadzba
Rozdiel 35% (medzi odmenou za nariadenú a určenú pohoto-vosť)
Rozdiel 20% (medzi odmenou za nariadenú a určenú pohoto-vosť)
Nemajet-ková ujma za mesiac za 15%-nú určenú pohotovosť
Nemajet-ková ujma za mesiac za 30%-nú určenú pohotovosť
Nemajet-ková ujma za mesiac spolu (15%-ná a 30%-ná pohotovosť)

15%
30%
(hodín)
(€)
(€)
(€)
(€)
(€)
(€)
2024
1/2024
53.90
8.00
61.90
8.8091
3.0832
1.7618
166.1837
14.0946
180.2782

2/2024
48.00

48.00
8.8091
3.0832
1.7618
147.9929
0.0000
147.9929
Spolu
101,90
8,00
109,90

Náhrada za ujmu
314,18 €
14,09 €
328,27 €

Nemajetková ujma za služobnú pohotovosť za január - február roku 2023 predstavuje spolu sumu 328,27 Eur.

11. Na základe vykonaného dokazovania a po zhodnotení skutkového a právneho stavu súd dospel k jednoznačnému záveru, že nárok žalobcu na náhradu škody titulom porušenia komunitárneho práva neprevzatím resp. nesprávnym prevzatím Smernice do vnútroštátneho práva v oblasti právnej úpravy služobného pomeru príslušníkov HaZZ, konkrétne do zákona o HaZZ, je v celom rozsahu daný čo do dôvodu a výšky, súd ho považuje za riadne preukázaný a preto žalobe žalobcu v celom rozsahu vyhovel, žalovaný je povinný žalobcovi uhradiť priznaný nárok do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (§ 232 ods. 3 C.s.p.).

12. O trovách konania rozhodoval súd podľa § 255 ods.1 C. s. p. a žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi, ktorý bol v konaní plne úspešný, trovy konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods.2 C. s. p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15-tich dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne v potrebnom počte vyhotovení. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.